seçim otobüsü

GÜLMECE DİZİSİ 2

GÜR yayınları

nail güreli

2. BASI

SEÇİM OTOBÜSÜ

GÖR YAYINLARI: 3
GÜLMECE DİZİSİ: 2

○

SEÇİM OTOBÜSÜ
Nail Güreli

○

KAPAK DÜZENİ
Etem Çalışkan

○

DESEN
Sinan Gürdağcık

○

DİZGİ, BASKI
Uludağ Matbaacılık İşletmesi, İstanbul

○

KAPAK BASKISI: Tekin Ofset
FİLİMLER: AFA Grafik
CİLT: Baba Mücellithanesi

○

BİRİNCİ BASI: OCAK 1980
İKİNCİ BASI: MART 1980

NAİL GÜRELİ

SEÇİM OTOBÜSÜ

GÜR yayınları

P.K. 621, İSTANBUL

GÜR YAYINLARI, **Nail Güreli**'nin **«Seçim Otobüsü»** ile gülmece dizisinin ikinci kitabını sunuyor. Gazeteciler Cemiyeti'nin 1978-1979 yarışmasında mizah dalında birincilik ödülünü kazanan Güreli'nin ve dizinin ilk gülmece kitabı **«Bilimsel Lokum»** geniş ilgi görmüş ve kısa zamanda ikinci basımı yapılmıştı. Bilimsel Lokum'dan sonra Seçim Otobüsü'nün de aynı beğeniyle karşılanacağını umuyoruz.

Uzun gazetecilik yıllarının verdiği gözlem gücü ve deneyimin yanısıra, sağlam gülmece anlayışı ve usta kalemiyle gülmece dalında da başarısını kanıtlayan Nail Güreli'nin bu kitabında **14 öykü yer alıyor. Seçim** Otobüsü'ndeki öykülerin çoğu seçimleri, politikacıları ve siyasal yaşamımızı konu ediniyor. Denilebilir ki, politika ekseninde toplumun bir panoraması çiziliyor. Rahatlıkla, gülerek okuyacağınız ve üzerinde düşüneceğiniz bir panorama bu...

Seçim Otobüsü'ndeki kimi öykülerde gerçek olaylar anlatılıyor. Gerçek olaylardan esinlenerek yazılmış öykülerin kişileri ve o kişilerin adları değişiyor yalnızca.

Örneğin **«Orta Sağcıların Otobüsü»** ile **«Orta Solcuların Otobüsü»**nde ve **«Tarafsız Gözlemci»** de anlatılanların çoğu güncel gazete haberlerine yansı-

mış gerçekler arasından süzülmüş gözlemlerdir. Yazar, bu gerçekler arasındaki çelişkinin altını ustalıkla çizerek kara mizah denen gülmece türünün başarılı örneklerini veriyor.

Aslında toplumun yapısındaki çelişkiler gülmecenin ana malı değil de nedir?. İşte, bu açıdan bakınca yazarın toplumdaki çelişkileri derinlemesine keskin çizgilerle işlediğini, ortaya hem güldüren hem düşündüren öyküler çıktığını görüyoruz.

Halk yararına iş yapmak, ya da düzeni değiştirmek savıyla iş başına gelip de düzene yenik düşen, düzenle bütünleşen politikacı tipinin anlatıldığı **«Halkın Kıyıları»** bunun başarılı örneklerinden biri... **«Kuyu»** da bilinçsiz toplumun rahatına düşkün seçimini, **«Başbakan Olacak Adam»** da toplumun vurdumduymazlığını, **«Politikanın İnceliği»**nde bir devrin gerçeği olan **«parti içi muhalefet»** ekseninde politikacının çirkin yüzünü aynı iğneleyici, ama hoşgörülü gülmece anlayışının büyüteci üzerinden ve rahat bir anlatım içinde ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

Kısacası, gülerek ve düşünerek okuyacağınız Seçim Otobüsü'nde güncel olayların gelecek günlere kalıcı gülmecesini bulacaksınız. Bir dönemin, bir düzenin kara gülmecesi ve de belgeseli denilebilir bu öykülere...

GÜR YAYINLARI

ORTA SAĞCILARIN OTOBÜSÜ

DEMOKRASİNİN şenliği seçim, seçimlerin şenliği de seçim otobüsleri...

Seçim otobüsü modasını ilk kez orta solcu parti çıkartmıştı, sonra orta sağcı parti de bir otobüs yaptırdı.

Başlangıçta orta sağcı partide bu işe bozulanlar olmuştu. **«Biz kalkıp da solcuları mı taklit edeceğiz? Onların dümen suyundan mı gideceğiz?»** diye homurdandılar. Sonraları atlı karıncaya binen bayram çocukları gibi seçim otobüsü pek hoşlarına gitti, bir ikincisini daha yaptırdılar.

Partinin önderi **«Ben»** demişti, **«bugün ülkenin bu ucunda konuşuyorum, yarın öteki ucunda. Otobüs bir günde ülkenin bu ucundan öteki ucuna gidemiyor ki...»**

Hiç kimse de çıkıp **«Niçin bugün bir ucunda, yarın öteki ucunda konuşuyorsun? Bir ucundan başlayıp öteki ucuna sırayla gitsen olmaz mı?»** demedi, diyemedi. Öyle ya, **«Otobüsten hızlı giden lider»** havasını bozmanın gereği var mıydı? Hem bunun gereği yoktu, hem de pişmiş aşa soğuk su katmanın... Ve de eşeğin kulağına su kaçırmanın!..

Hem de efendim, iki otobüs olunca solcular geride kalacaktı. Orta sağcılar orta solcuların dümen suyundan gitmek gibi aşağılayıcı duygudan kurtulacaktı.

İşte, tüm bu düşüncelerle ikinci otobüs de alındı. Otobüslerden biri ülkenin bir ucunda, öteki ise öbür ucunda bekliyordu. Parti önderi hangi uca giderse, telefonla Otobüs Kolu Başkanına haber veriliyor, otobüs ve özel karşılayıcılar o uca en yakın havaalanında önderi ve takımını bekliyordu.

Haydiii!.. Havaalanından otobüse biniliyor, yel yepelek sel sepelek yollara düşülüyordu.

Bir yanda orta sağcıların, bir yanda orta solcuların seçim otobüsü... Bir gün orta solcular geliyordu, ertesi günü orta sağcılar... Solculuğu sağcılığı bir yana bırakıp, otobüsçülük konusunda **«orta yol»**culukta birleşmişti bizim iki büyük partimiz. Bizler de böylece neş'emizi buluyorduk. Deliye her gün bayram oluşu gibi, keşke her gün seçim yapılsa diyorduk.

○

Orta sağcıların ve de hafif yağcıların seçim otobüsü gelin alayı gibi süslenmiş, bayraklarla resimlerle donanmış, hazır bekliyordu.

Partinin Otobüs Kolu Başkanı geziye katılacak olan partilileri ve tarafsız gözlemcileri saydı :

«Otuzbir kişiyiz» dedi. **«Bir de Hamfendi gelirse tamam.»**

Partinin Tanıtma Kolu Başkanı :

«Niye bizim otobüs otuziki kişilik?» diye sordu. **«Solcuların otobüsü kırk kişilikmiş. Bizim onlardan neyimiz eksik ki?..»**

«**Tam tersine**» dedi Otobüs Kolu Başkanı, «**Bizde oturaklı devlet adamı daha çok. İki kişilik yer kaplıyor. Biliyorsunuz, bizim Başkan Yardımcısı Allah iştahını arttırsın, bir oturuşta afı küfü yiyiyor. Yalnız onun için iki kişilik koltuğu kaldırıp kumanya dolabı yaptırdık.**»

Şoför, Otobüs Kolu Başkanının yanına gelip sordu:

«**Tamam mı beyim, iktidara doğru gazlıyayım mı?**»

«**Dur hele**» dedi Otobüs Kolu Başkanı. «**Hamfendi gelecek galiba.**» Sonra Tanıtma Kolu Başkanına döndü:

«**Hamfendiyi bekliyoruz değil mi?.**»

Tanıtma Kolu Başkanı «**Evet**» der gibilerden başını sallayarak saatine baktı, sonra Genel Başkanın yanına seğirtti, kulağına eğilip birşeyler fısıldadı. Genel Başkan da katmerli ensesini ve de yüzünü kırıştırarak saatine baktı. Genel Başkan yüzünü kırıştırdığı için mi ensesi kırışıyordu, yoksa ensesi kırıştığı için mi yüzü de kırışıyordu, yani ensesiyle yüzü arasında organik bir bağ var mıydı, bugüne kadar anlaşılmamıştı. Yalnız şurası açık seçik belliydi ki, Genel Başkan başını yukarı kaldırdığı zaman ensesi daha çok kırışıyor, gerdanı ise geriliyordu. Başını öne eğince tam tersi oluyor, gerdanı daha çok kırışıp ensesi gerginleşiyordu. Kısacası Genel Başkanın başı görkemli bir akordiyona benziyordu.

Genel Başkan kolundaki saatine baktıktan sonra başını iki yana sallayarak:

«**Allah Allah, nerede kaldı bizim hanım?**» diye söylendi.

Genel Başkan başını iki yana sallayınca en-

sesindeki ve gerdanındaki kırışıklıklar biribirine girer, ne yapacaklarını şaşırdı. İşte bu zamanda akordeonun tüm düzeni altüst oluyordu. Onun için Genel Başkanı kızdırıp başını iki yana sallatmamak gerekti.

Bunu çok iyi bilen Genel Başkan Yardımcısı Şahabettin Bey :

«Sinirlenme Genel Başkanım» dedi. **«Hanımı idare etmek memleketi idare etmeye benzemez, çok daha zordur.»** Sonra arkaya Kumanya Kolu Başkanına seslendi:

«Mahiir! Bana birşeyler getir de Hamfendiyi beklerken boş durmayayım.»

Gerçekten de Şahabettin Bey boş durmayı hiç sevmezdi. En göze çarpıcı işlevi yemek yemekti. İşlevini yapamadığı zamanlar sudan çıkmış balıkmış gibi bir duyguya kapılırdı. İşte böylesine duygular içinde bunalıma kapıldığı bir zamanda partisinden ayrılıp başka bir partiye bir süre sonra da daha başka bir partiye gitmişti. Ülkeyi ekonomik bunalımdan kurtarmak, demokratik rejimi korumak amacıyla Şahabettin Bey partiden partiye dolaşırdı.

Şahabettin Bey bir süre sonra son partisinde de yapacak birşey bulamayınca boş durmaktan canı sıkıldı ve yine ülkeyi kurtarmak amacıyla eski partisine döndü ve işlevini gönül rahatlığı ile sürdürdü. Artık hiç boş durmuyordu Şahabettin Bey.

«Hadi Mahir!» diye yineledi. **«Yiyecek birşeyler getiriyor musun? Boş durmıyayım.»**

Kumanya Kolu Başkanı Mahir Kumpanya iki elinde iki somunla partide Kaptan lakabıyla anılan Şahabettin Bey'in yanıbaşında bitti:

«Buyur Kaptan, sizin için özel tavuklu iki sandöviç.

Mahir'in sandöviç dediği, bir bütün ekmeğin içine konan ayıklanmış bir bütün tavuktan oluşuyordu. Kaptan ekmeği aralayarak içindeki tavuğa baktı:

«Bunun neresi tavuk be Mahir, ufacık piliç bu!» dedi.

Genel Başkan Yardımcısı Şahabettin Bey birinci sandövicini kımıldamadan yiyip bitirmiş, ikincisinde ise tadını çıkarmak istercesine koltuğun arkasına yaslanmış, ayaklarını açarak iyice yayışmıştı.

Şu sıralarda bilmem hangi kasabanın alanında seçmenler topluluğunun ortasında olması gereken seçim otobüsü henüz Genel Başkanın evinin kapısında Hamfendi'yi bekliyordu. Bir an önce coşkulu kalabalıklara ulaşmak için yürekleri çarpan otobüsteki partililer Genel Başkana belli etmemeye çalışıyorlardı ama, sabırsızlanmaya başlamışlardı.

Derken Genel Başkanın karısı Şaziye Hanım görkemli bir biçimde kapıda göründü. Boyu posu, kılığı kıyafetiyle göz alıcı bir şıklıktaydı. Nizamiye kapısı gibi bakımlı, pırıl pırıldı.

Genel Başkan yarı sitemli:

«Nerede kaldın Hanım?» diye sordu.

«Şu elbiseye göre bir eşarp bulamadım. Onu tak, bunu tak, geciktim işte.»

Şaziye Hanım gecikmişti ama, değmişti doğrusu... Seçmenlerin karşısına çok güzel, uyumlu bir kılıkta çıkacaktı. Bu kılık solculara en azından yüz bin oy takardı! Neydi canım, o solcuların otobüsündeki kadınların rüküşlüğü!..

Şaziye Hanım Genel Başkanın yanındaki koltukta yerini alırken, otobüs kalktı. Şaziye Hanım otobüstekileri şöyle bir gözden geçirirken yan tarafta koltuğa gömülmüş, tavuklu ekmeğini bitirmekte olan Genel Başkan Yardımcısını görünce çığlığı bastı :

«Aaa! Durun! Durun! Unuttum!.»

«Neyi unuttun Hanım?»

«Şahabettin Beyi yerken görünce hatırladım, dolmayı unuttum. Ben Şahabettin Bey için yapmıştım onu. Aceleden unuttum. Dönüp alalım.»

«Hanım seçmenler bekliyor, şimdi dolmanın sırası mı? Pikniğe değil, mitinge gidiyoruz.»

«Aman beklesinler biraz! Geçen seçimde her yere zamanında gittin de ne oldu?»

Genel Başkan Yardımsısı Şahabettin Bey daha fazla dayanamadı, tavuklu ekmeğinin son yudumunu üstünkörü yutarken :

«Dönelim sayın Genel Başkanım,» dedi. «Hamfendi dolmayı çok iyi yapar, bilirsiniz, ben de Hamfendinin dolmasına bayılırım. Merak etmeyin seçmenler bir yere kaçmaz. Yağ mazot kuyruklarını görmüyor musunuz? Bu beceriksiz hükümet oldukça halk bizi sabaha kadar bile bekler, hiç merak etmeyin. Şimdi dönüp Şaziye Hanımın dolmalarını alsak daha yararlı bir memleket hizmeti yapmış oluruz bence.»

Geri dönülüp dolmalar alındı, mitinge de elbet biraz geç kalındı.

Genel Başkan otobüsün damında, elinde mikrofon dört dönüyordu :

«Bunların pabucunu ellerine verip göndereceksiniz. Halkın nasıl uyandığını anlayacaklar. Artık uyumak yok, hepimiz uyandık.»

Genel Başkan damda tepinirken aşağıda Genel Başkan Yardımcısı Şahabettin Bey, Şaziye Hanımın dolmalarının verdiği rehavetle yumuşacık koltukta başını cama dayamış tatlı tatlı uyuyordu. Şahabettin Bey karnı iyice doyunca, nerede olursa olsun rahat bir uyku çekerdi.

Genel Başkan kalabalığı coşturmak için yineleyerek bağırıyordu :

«Artık halk uyandı. Uyandık değil mi arkadaşlar?»

Halk topluca karşılık veriyordu:

«Uyandıııık!.»

Şahabettin Bey de uyandı.

«No'luyor yavu?» dedi gözlerini oğuşturarak. **«Solcuların mitingine mi geldik ne?. Bizim Genel Başkan da rotayı şaşırdı galiba. Hep solcular halkı uyandırmaya bakardı. Bizim işimiz halkı uyutmak... Şimdi roller mi değişti?»**

Genel Başkan konuşmasını bitirip otobüsün damından aşağı inince :

«Haydi Kaptan!» dedi. **«Yukarı çık, bir iki laf da sen et.»**

«Yapma Sayın Genel Başkanım, ben daha tam uyanmadım, uykulu uykulu konuşturma beni.»

«Hadi, hadi!. Ben senin ne uyanık olduğunu bilirim. Naz etme. Bak, halk seni bekliyor. Bu halka ne kadar hizmet etsek azdır.»

Hizmet sözünü duyunca Şahabettin Bey davrandı, çünkü Şahabettin Bey halkın hizmetçisi olmakla öğünürdü.

Merdivenlerin trabzonuna tutuna tutuna otobüsün damına çıktı. Eline verdiler mikrofonu, başladı Kaptan konuşmaya :

«Aziiiz ve muhterem...»

Bir öksürüp yineledi:

«Muhterem ve aziiiz...»

Yine gerisini getirememişti, baştan aldı:

«Çok muhterem, pek aziz ve sevgili...»

Kaptan yine duraladı ve yanında duran Tanıtma Kolu Başkanına dönerek:

«Buranın adı neydi be?» dedi.

Mikrofon açık olduğu için Şahabettin Bey'in bu sorusu tüm alanda çın çın çınladı ve büyük kalabalık hep bir ağızdan kasabanın adını bağırdı:

«Uyanıkça, Uyanıkçaa!..»

Şahabettin Bey'e boşuna Kaptan dememişlerdi, böyle konularda yılların verdiği deneyle alabildiğine pişkindi.

«Muhterem ve aziiiz Uyanıkça'lılar...» diye sürdürdü konuşmasını.

«Artık uyuma devri geçti. Hep beraber uyandık arkadaşlar. Yalana dolana, yemeye içmeye paydos!.. Biz Ortanın Ortası Partisi olarak...»

Kaptanın sözünün burasında Tanıtma Kolu Başkanı ceketinin eteğinden çekti:

«Ne yapıyorsun Kaptan!» dedi. **«Bizimki Ortanın sağı Partisi!»**

Bu arada kalabalığın arasından bazı uyanıklar da:

«Ortanın sağı, babamın bağı! Ortanın sağı! babamın bağı...» diye tempo tutmaya başlamışlardı.

Dedik ya, Şahabettin Bey şişkin olduğu kadar pişkindi de...

«Sahi be!» dedi. **«Ben şimdi Ortanın Sağı partisindeyim, değil mi? Yanlışlıkla eski partimin**

adını söylemişim. Size hizmet için o kadar çok parti değiştiriyoruz ki, artık adlarını bile karıştırmaya başladık. Neyse sizler memleketinizin adına yaraşır biçimde uyanık ve fedakâr, kahraman insanlarsınız. Halden anlarsınız. Kusura kalmayın. Sandık başında da sakın aldanmayın.»

Şahabettin Bey böylece konuşmasını bağladı ve bol alkış toplayarak aşağı indi. Şaziye Hanıma:

«Aman yenge» dedi. **«Alkış karın doyurmuyor, senin şu nefis dolmandan iki tane daha ver de yiyeyim.»**

Şahabettin Bey dolmaları yutarken, dışardaki kalabalığın önünde otobüse yaslanmış bir çocuk da elini kaldırarak dolma istiyordu. Bunu gören Şaziye Hanımın yufka yüreği havayollarının uçakları gibi gecikme yapmadan harekete geçti.

«Dur hele» dedi. **«Nasıl olsa dönüyoruz artık, kalan dolmayı da şu çocuklara vereyim.»**

Kalın kağıda sardığı dolmalarla otobüsün arka kapısına gitti. Tam bu sırada otobüs de Şaziye Hanımın yufka yüreği gibi hareket ediyordu ki, durumu yakından izleyen bir polis dolma paketine uzanan çocuğu yakasından tutup çekerek azarladı:

«Oğlum, otobüsün altında kalacaksın. Çekil bakayım ordan.»

Şaziye Hanım elinde dolma paketiyle dönerken kızgın kızgın söyleniyordu:

«Deli mi ne bu polis! Çocuğa dolma vermeme engel oldu.»

Partililerden biri atıldı:

«Deli olur mu Hamfendi, komünist bunlar, resmen komünist!»

Bir başkası tamamladı :

«Ajan provakatör bunlar. Sizin dolma vermenize engel oluyorlar ki, halkın karnı hiç doymasın, açlık halkın canına tak desin. Böylece toplumda sosyal uçurumlar ve gerginlik daha artsın ve sonunda devrim olsun diye uğraşıyorlar. Ben bunları bilmez miyim. Biz, zamanında bunların nefes alışını bile dinlerdik. Şimdi meydan bunlara kaldı.»

Genel Başkan, Şaziye Hanım'a :

«Gel bakalım Hanım!» dedi. **«Şimdi geç camın yanına. Bu saatten sonra kumanda sende.»**

Şaziye Hanım koltukta kurşun geçirmez camın yanına oturdu.

Orta sağcıların seçim otobüsünde yalnız Genel Başkanın oturduğu koltuğun yanındaki pencere kurşun geçirmez camdandı.

Arka koltuklarda oturan partililerden biri yanındakine sordu :

«Niye yalnız Genel Başkanın oturduğu yerin camı kurşun geçirmez de ötekileri değil. Bizimki can değil mi?»

«O lider evlâdım!» dedi. **«O'nun ölmemesi gerek. Biz ölsek ne yazar! O peşine takıp gezdirecek bir sürü adam bulur. Ama o ölse biz kimin kıçına takılacağız?»**

Seçim otobüsünü uçsuz bucaksız ovada, yükseklerde uçan bir karga izliyordu. Yerden bakınca, sanki otobüs karganın kıçına takılmış gidiyor gibi görünüyordu.

ORTA SOLCULARIN OTOBÜSÜ

ORTA sol'cuların ve de yavaş yavaş yolcuların seçim otobüsünde her gün olduğu gibi o gün de yoğun bir çalışma vardı. Haçlı Seferine değil, orta sol seferine çıkmanın coşkusuyla otobüsün içinde bir kuru gürültüdür gırla gidiyordu. Onun uzattığını bu yakalıyor, bunun yakaladığını öteki çekiştiriyor, halka hizmet yarışı için otobüste koşuşturanların poposu birbirine çarpıyordu.

Her gün olduğu gibi o gün de seçim otobüsünün iki gülü vardı. Biri Kadın Kolları ve Bacakları Başkanı Gülümser Hanım, öteki de doğrudan doğruya Genel Başkanın karısı Rehavet Hanımdı. İkisi de adlarının anlamına tam zıt bir kişilikteydiler. Gülümser Hanımın yüzü hiç gülmez, Rehavet Hanım ise rehavet nedir bilmezdi. Durup duraksamadan her yere yetişir, her işe karışırdı.

Gülümser Hanım bir an bile gülümsemeden, Rehavet Hanım da bir an bile kendini rehavete kaptırmadan harıl harıl işleriyle uğraşıyorlardı. Uğraşları kitap ve balon idi.

Kitap ile balonun seçim otobüsünde ne işi

var demeyin. İkisinin de politikanın etkin propaganda aracı olduğunu bilmiyorsanız, çok ayıp doğrusu!. Bir kez balonun politikayla geleneksel ilişkisi vardır. Politikacının dillere destan olmuş vaadlerini en iyi biçimde balon simgelemez mi?.

Kitap derseniz, o da öyle... Politikada önce her şeyi kitabına uydurmak gerekir. Politikacı bir işi kıvırmadan önce kitabına uydurmazsa, sonra çok çabuk ipliği pazara çıkar. Başkaları politikacı için bir şeyler uydurmadan politikacı kitabına uydurmak zorundadır.

Gülümser Hanım otobüsün arka tarafında ne yapıyordu öyle?. İnce uzun, dar geniş, kalın, çeşit çeşit, renk renk kitapcıkları kıvırıp kıvırıp da ne yapıyordu gerçekten?...

Elleri öyle hızlı çalışıyordu ki Gülümser Hanımın, kitapçıkları, broşürleri, tek yapraklı el bildirilerini, Genel Başkanın resimlerini kıvırıp kıvırıp paket yaptığını uzaktan anlamak güçtü. Gülümser Hanımın yaptığı bu kitap paketleri daha sonra otobüsün penceresinden seçmenlere, ülkenin ve demokratik rejimin güvencesi olan saygıdeğer seçmenlere atılacaktı.

Kitapların içeriği halkın anlayacağı biçimde ne kadar hafif yazılmış olursa olsun, yine de önemli bir ağırlığı vardı. Halkın bunların ne kadarını anlıyacağı ise tartışma konusuydu. Hani «**orta sol**»u anlamayıp da yalnız «**orta**»sını bile anlasa, siyasal bilinçlenme adına bu kadarı da bir kazançtı. Bu kazanç vergilendirilmiyordu ama, yine de kutsal sayılırdı. (Vergi dairelerinin duvarlarından araklama: Vergilendirilmiş kazanç kutsaldır.)

Hem canım, bu kitaplar halkın kafasına ağır gelirse, hiç olmazsa kesekâğıdı yapardı. Bu da somut bir yarar değil miydi? Neyse, şimdi kitap düşmanlığını bir yana bırakalım da partinin Kadın Kolları ve Bacakları Başkanı ve de seçim otobüsünün kitapçısı Gülümser Hanımın çılgın çalışmalarına bakalım.

Kan ter içinde:

«Rehavet'çiğim» dedi. **«Bırak şimdi balon şişirmeyi de gel şu kitapları kıvırmamıza yardım et.»**

Seçim otobüsünün iki koltuğuna yığdığı balonları yanaklarını olgun ve iyi bir armut gibi yuvarlayarak üfleyip şişiren Rehavet Hanım Gülümser Hanıma yanıt vermek için dudaklarını balonun ağzından çekince, balon köhne Haliç gemilerinin düdüğü gibi:

«Vıızzzt!» diye ses çıkarıp Rehavet Hanımın elinden kurtuldu.

Havada hızla döne döne çemberler çizen başıboş balon gidip şappadanak Genel Başkanın başının ortasındaki dazlak alana yapıştı. Başkan:

«Ne yapıyorsun Rehavet?» diye arkasına dönerken otobüsteki tarafsız gözlemciler Rehavet Hanıma yanıt fırsatı bırakmadan atıldılar:

«Uğurdur, uğurdur!» dediler. **«Devlet kuşu konacak!»**

Yaşamında rehavet nedir bilmeyen Rehavet Hanım hışımla Gülümser Hanıma döndü:

«Aşkolsun Gülümser! Balonumu ağzımdan kaçırttın. Senin kitapların çok önemli mi? Önce gel beraberce şu balonları şişirelim. İlk başta

halka balonları göstermek gerek,. kitapları sonra giderken de halkın kafasına atsak olur.»

Yaşamında gülümsemek nedir bilmeyen Gülümser Hanım:

«Ama Rehavet,» dedi. **«Burada bile egoistçe davranıyorsun. Senin kitabın, benim balonum var mı? Hepsi parti işi. Hadi senin dediğin olsun gene, önce balonları şişirelim.»**

Gülümser Hanım koltuğun üzerinden kırmızı bir balon alıp ağzına götürdü. Var gücüyle bir, iki, üç kez üfledi, balon biraz şişti ama, Gülümser Hanımın yanakları al al oldu. Gülümser Hanım bir soluk alayım derken balon:

«Vıızzzt!» diye hava kaçırıp çırpındı ama, Gülümser Hanımın uzun tırnakları arasından kurtulamadı.

«Ay! Ne biçim balon bunlar ayol!» dedi Gülümser Hanım. **«Üflemesi çok zor.»**

Rehavet Hanım mavi bir balonu üflüyordu:

«Hiç de zor değil,» dedi. **«Arada bir böyle ucundan çekiştirip sonra yine üfleyeceksin.»**

Balonun alt ucundaki memesini tutarak aşağı doğru çekti, Gülümser Hanım da aynı şeyi yaptı. Yarı şişik balonu çekiştirirken bir yandan balondan **«Cıing! Cıing!»** sesleri çıkıyor, bir yandan da Gülümser Hanım:

«A böylesi çok güzelmiş» deyip balonun ucunu sıvazlıyor, üstteki deliğinden de ha babam üflüyordu.

Bir yandan Gülümser Hanım üfleye, bir yandan Rehavet Hanım püfleye, arada bir balonlar vızlaya vızlaya bu iş tamamlandı. Alacalı bulacalı birçok balon şişmiş, koltukların arasından onun bunun başına çarparak uçuşuyordu. Ba-

lonların kiminin üzerinde «**Umudumuz**», kiminde «**Orta sol, her şey bol**» yazıyor, kiminde de partinin simgesi bulunuyordu.

Gülümser Hanım balonlardan ikisini kapıp:

«**Bunları Genel Başkanımızın başının üzerine asalım**» dedi.

Gülümser Hanım balonları pencerenin perdesinin tutamağına bağlamaya çalışırken ayağı kayıp sendeledi, başı balonlara çarpınca «**paat!**» diye bir ses ortalığı çınlattı. Şoför frene basıp otobüsü durdurdu:

«**Eyvah! Lastik patladı galiba.**»

Başının çarpmasıyla patlayan balonun ince kırmızı lastiği Gülümser Hanımın burnuna sucuk barsağı gibi yapışmıştı. Derken bir alkış koptu. Gülümser Hanım önce otobüstekilerin kendisiyle dalga geçmek için alkışladıklarını sanıp hışımla bağırdı:

«**Ne alkışlıyorsunuz! Alay etmenin sırası mı!**»

Otobüstekiler:

«**Biz alkışlamıyoruz, halkımız alkışlıyor**» diye dışarısını gösterdi.

Gerçekten dışarda büyük bir kalabalık alkış tutuyordu. Gülümser Hanım bu kez hışımla şoföre döndü:

«**Niye haber vermeden halkımızın arasına girdin?**» dedi. Bir yandan da burnundaki patlak balonu çıkarırken:

«**Halkımıza rezil olduk!**» diye hayıflanıyordu.

Otobüstekiler:

«Üzülme,» dediler. «**Bizim halkımız pişkindir, çok su kaldırır.**»

«**Nerde bunun suyu kardeşim!**» diye otobüsün arkasına seğirten Gülümser Hanım:

«Eyvahlar olsun Rehavet,» dedi. «Daha kitapların hepsini tamamlayamadık. Şimdi halkın kafasına ne atacağız? Hay Allah! Nerden de girdi bu şoför birdenbire halkın arasına! Ajan mıdır faşist midir, nedir bu şoför! İnsan haber vermeden halkın arasına girer mi? Ah benim zavallı halkım! Benim halkımın zavallı partisi!. Ne günlere kaldık!»

«Üzülme Gülümser'ciğim, burda bir sürü paketlenmiş kitap var. Bir yandan bunları atarız, bir yandan da paketleriz.»

Rehavet Hanım balonları iplerinden topluca tutarak otobüsün arka kapısını açmış, kalabalığın arasındaki çocuklara balon dağıtıyordu.

Kalabalığın içinden biri yanındakine:

«Yanlış geldik galiba,» dedi. «Bu seçim otobüsü değil, bayram otobüsü olacak.»

«Yok dayı,» dedi öteki. «Şimdi partiler böyle çalışıyorlar. Modern propaganda bu. Balonla tanıtıyorlar kendilerini, hem de halkın gönlünü alıyorlar.»

«He, öyle mi? Balonlar da pek yakışıyor doğrusu.»

Bu sırada bir çocuğun, elindeki balon uçmuş, havalara doğru yükseliyor, çocuk ardından:

«Balonum gittiii» diye ağlıyordu.

Yanındaki kasketli adam:

«Ağlama» dedi. «Bak, balonun üstünde ne yazıyor: U-mut.» Sonra çocuğun yanağını okşayarak yineledi:

«U-mut! Sen bunu u-nut!»

Çocuk bu kez:

«Umudumu isterim» diye ağlamaya başladı.

Otobüsün penceresinden ise Gülümser Ha-

nım var gücüyle kalabalığın ortasına doğru kitap paketlerini savurup atıyordu. Bir yandan da kendi kendine söyleniyordu:

«Halkım, al oku! Seni kurtaracak olan orta solu öğren. Al oku, benim zavallı halkım! Cahillik perdesini yırt, al oku artık!»

Kalabalığın arkalarında halktan biri yanındakilere sordu:

«Ne satıyo bu garılar böyle?»

«Biri balon satıyor ama, ötekini anlamadım.»

«Satmıyorlar arkadaş, parti yararına bedava dağıtıyorlar.»

«Hımm! Öyleyse bizim çocuğa da bir balon kapsak şurdan.»

«Ya öteki ne atıyor öyle? Kutu kutu bir şeyler...»

«Şeker atıyorlar galiba.»

«Yok, yok! Kuru incirle üzümdür bana kalsa...»

İçlerinden biri yüksek sesle yineledi:

«Evet, evet! Kuru üzümle incir olmalı.»

Bu sözleri duyanlar daha büyük bir coşkuyla otobüse doğru birbirlerini ezercesine koşuştular. Zevkten dörtköşe olan Gülümser Hanım, gülümsememek için kaşlarını daha çok çattı ve de daha coşkulu bir biçimde kitap paketlerini halkın kafasına attı.

Atılan kitaplar gerçekten halkın kaldıramıyacağı kadar ağırdı. Gülümser Hanım kitapları fırlattıkça, kalabalığın orasından burasından:

«Ah, başım!»

«Of! Gözüm!.»

«Eyvah! Burnum!.» gibi sesler çıkıyor, bunlar:

«**Bana da! Bana da!**» bağırışlarıyla, alkışlara karışıyordu.

Başına kitap gelen biri gözünü ya da kaşını tutarken, yanındaki bir başkası paketi kapıyor, büyük bir umutla açıyordu. İçinden kitap çıktığını görünce yüzünü büyük bir umutsuzluk kaplıyordu. Bir umudun kırılışı bu kadar anlamlı somutlaşabilirdi...

Elindeki paketten incir çıkmasını beklerken kitapla karşılaşan bazıları kızgınlıkla kitapları önündekilerin kafasına vuruyordu.

Gülümser Hanım durumdan çok hoşnuttu:

«**Bak, nasıl da kitapları birbirlerinin kafasına vuruyorlar!**» diye yanındaki bir başka partiliye gösteriyor, o da:

«**Çok sevdiler kitapları**» diyordu. «**Okuyup da iyice anlasınlar, kafalarına iyice yerleşsin diye birbirlerinin başına vuruyorlar.**»

Kalabalığın arkasındakiler aralarında konuşmalarını sürdürüyordu:

«**Git dayı**» dedi biri. «**Bu ne biçim iş! Bu garıların seçim otobüsünde işi ne! Heç bu gıcı gırık garının ardından gidilir mi?.**»

Öteki gevrek gevrek güldü:

«**Deme lan! Neden gıcı gırık olsunmuş, fıstık gibi gadın işte! Hem şimdi usul böyle, propagandaya garılar da katılıyor.**»

«**Yok dayı,**» diye yineledi beriki. «**Ben bu gıcı gırık garının ardından gitmem.**»

«**Deme lan! Neresi gıcı gırık, bak hele?..**»

Bu sırada otobüs yavaş yavaş gitmeye başlamıştı. Yanında koşuşan çoluk çocuk balon ve kitap almak için birbirlerini itiyordu. Kimilerinin

otobüsün tekerlekleri arasına düşmesi olasılığı belirince, orada bulunan bir polis:

«Hamfendi, artık atmasanız, bir kaza çıkabilir» diyecek oldu. Vay sen misin bunu diyen! Gülümser Hanım açtı ağzını, yumdu gözünü:

«Kışkırtıcı ajan bu polis! Faşist bu! Sen halkımla benim arama giremezsin! Zavallı halkıma kitap atmamı engelleyemezsin! Pis faşist!..»

Gülümser Hanım **«Pis»** derken otobüsün arka kapısının basamağındaydı, **«... şist»** diye sözünü bitirdiğinde ise yerdeydi. O coşkuyla otobüsten aşağı düşmüştü.

Hemen polis koşup Gülümser Hanımı yerden kaldırdı ama, ne o!.. Gülümser Hanım sol ayağının üzerine basamıyordu.

Gerilerdeki kalabalığın yanına elinde kitap paketiyle gelen bir **«seçmen»** zevkle paketi açarken:

«Eh bir tane de biz kaptık, dur bakalım ne çıkacak içinden» diyordu.

Topluluktakiler merakla bakıyorlardı. Paketi açan adam, elinde bir takım kitapçıklar, bildiriler, resimlerle kalakalmıştı. Bir **«Kalkınmanın Yolu»** kitabına, bir de **«Sandık Başına»** bildirisine bakarak:

«Ulan, hani bunun içinde şeker?» dedi. **«Yaramaz kâğıt tomarını bizim kafamıza çarpıyorlar. Hele sandık başında biz de onları bir çarpalım da görsünler. Halkla dalga geçmek ne demekmiş hele!..»**

Bu sırada, otobüsten düşüp de kalça kemiği kırılan Gülümser Hanım, biraz önce faşist diye bağırdığı polisin yardımıyla yerden kalkmıştı. Polis kendisini biraz ilerde duran otobüse götür-

mek istiyordu. Gülümser Hanım, polisin elini itti:

«Ben bu faşist polisin elini tutmam! Beni halkımdan biri götürsün» diye bağırdı.

Partililerden biri Gülümser Hanımın koluna girdi, sendeleye sendeleye otobüse doğru yürümeye başladılar.

Kalabalığın arkasında konuşanlardan biri, ötekini dürttü:

«Ben sana demedim mi, bu gıcı gırık garının peşinden gidilmez diye. Sen de gıcı gırık değil diyorsun. Al bak işte, gıcı gırık mı değil mi?..»

Beriki:

«Haklıymışsın len deyyus» dedi.

Seçimler bitti, otobüs gezileri de bitti.

Seçim sonrasında ne mi oldu diyorsunuz?

Önce Gülümser Hanımın kalça kemiğini alçıya aldılar.

Sonra da orta sol partinin seçimde uğradığı ağır yenilginin nedenlerini araştırmak üzere bir **«komisyon»** kurdular.

TARAFSIZ GÖZLEMCİ

BEN geçen seçim kampanyasında da Sayın Başkanla beraber tarafsız bir gözlemci olarak buraya gelmiştim. Şimdi aradan dört yıl geçtikten sonra yine tarafsız bir gözlemci olarak Sayın Başkan'la beraber aynı yerde bulunuyorum.

Bu bakımdan Sayın Başkanın ve partisinin dört yıl öncesiyle dört yıl sonrası arasında nereden nereye geldiğini tarafsız bir gözle sizlere aktaracağım. Dört yıl önce yine buraya gelmiştik. Ama şimdi köprülerin altından çok sular akmış bulunuyor. Dört yıl önce de bu şirin ilçede güzel bir dere şırıl şırıl akıyordu. Bu yazıda tarafsız bir gözlemci olarak sizlere ilçenin deresinin dört yıl öncesiyle dört yıl sonrasının durumunu kıyaslamak olanağını bulacağım. Derenin ve derenin üstündeki köprülerin dört yıl önce ilçenin ekonomik yaşamındaki rolü ile dört yıl sonraki yerini de yine tarafsız bir gözle yansıtacağım.

Benim tarafsız bir gözlemci olarak Sayın Başkanı aynı yörelerde izlemiş, dört yıl arayla izlemiş olmam, siyasal gelişmeleri değerlendirmede büyük fırsattır. Bu fırsattan yararlanarak sizlere yalnız Sayın Başkanın bu kez nasıl kar-

şılandığını, neler söylediğini aktarmakla kalmayacak, dört yıl öncesiyle bir karşılaştırma da yapabileceğim. Bu her gözlemcinin elde edemediği bir şanstır. Aslında siz de şanslısınız, çünkü böyle bir tarafsız gözlemcinin gözüyle olayları dört yıl öncesi ve sonrasıyla değerlendirebileceksiniz.

— **Ne şans be!..**

Sanıyorum Sayın Başkanın bu ilçede dört yıl sonra nasıl karşılandığını merak ediyorsunuzdur. Haklısınız, ben de aynı şeyi çok merak ediyordum.

Dört yıl önce de yine Sayın Başkanla buraya gelmiştim. O zaman böyle bir merakım yoktu. Çünkü ilk kez geliyordum. Oysa şimdi, ikinci kez aynı Sayın Başkanla aynı yere geliyorum. Dört yıl öncesiyle kıyaslama yapabileceğim ve bunları size tarafsız bir gözle aktaracağım. Aslında bu ilçeyi bir örnek olarak alırsak, ülke genelinde de dört yıl öncesine göre siyasal, ekonomik ve sosyo politik açıdan bir kıyaslama yapabiliriz. Bütün bunları tarafsız bir gözlemci olarak yakından izledim, sizlere de şimdi tarafsız bir gözlemci olarak anlatacağım.

Dört yıl sonra pek değerli ve üstün yetenekli Sayın Başkanla beraber bu ilçeye girerken, nasıl karşılanacağını ben de sizler gibi çok merak ediyordum. Dört yıl öncesini unutmak olanaksız. O zaman da derenin üstünden bir köprü geçiyordu ve miting tıpkı bu kez olduğu dört yıl önce de köprü başındaki alanda yapılmıştı.

Dört yıl önceki mitingte Sayın Başkan, yerel konuları ele aldıkça halkı coşturuyordu. Bu arada da mitingin yapıldığı köprü alanından esinlenerek sık sık «**Köprülerin altından çok su geçti**»

deyimini kullanmaya kalkıyor ama, her seferinde de şaşırıp:

«Derelerin altından çok köprüler geçti» diyordu.

Dört yıl öncesinin coşkulu halkı Sayın Başkan böyle deyince coşkunca alkışlıyordu. Alkışlanan Sayın Başkan da coştukça coşuyor ve iki sözün arasında yineliyordu:

«Derelerin altından çok köprüler geçti.»

Ne çılgın alkışlar, ne coşkun bağırışlardı o... Sayın Başkan ikide bir:

«Derelerin altından çok köprüler geçti» dedikçe halk kahveden taşan cezve gibi kabına sığmayıp coşuyordu.

Şimdi dört yıl sonra, aynı yerde aynı Sayın Başkanın aynı topluluk önünde bu deyimi nasıl söyleyeceğini ve halktan nasıl bir tepki göreceğini kıyaslama olanağını buldum. Sanırım siz de, Sayın Başkanın aradan geçen dört yıl içinde **«Derelerin altından çok köprüler geçti»** sözünün doğrusunu söyleyip söyleyemediğini merak ediyorsunuzdur.

Tarafsız bir gözlemci olarak bu gerçeği açıklamadan, 4 yıl öncesinin bir başka anısını anlatmadan geçmek doğru olmaz. Dört yıl sonra yani bugünkü siyasal gelişmeleri değerlendirmede eksik bir yan kalmaması için dört yıl öncesinin bu ilginç ve çok anlamlı tablosunu da burada kısaca anımsatmalıyım.

Tıpkı bu kez olduğu gibi, dört yıl önce de ben tarafsız bir gözlemci olarak halkın nabzını yoklamak üzere Sayın Başkandan iki saat önce ilçeye girmiştim. Halk bu alanda toplanmıştı. Sayın Başkan beklenirken kürsüye başka politikacılar

çıkıp nutuk atıyorlar, ya da şiirler okuyup halkın hoşça vakit geçirmesine katkıda bulunuyorlardı. Hani büyük gazinolarda assolistten önce uvertürlerin sahneye çıkması gibi...

Dört yıl önce Sayın Başkanı bekleyen topluluğa aynı kürsüde ilçe başkanı şiir okuyordu:

«Oy bizim, sandık bizim,
Geleceğiz iktidara koltuk bizim.
Biz bu ülkenin gerçek sahibiyiz,
Körolası Masonlar ya siz kimsiniz!»

Pantalonunu çekiştire çekiştire bağıran ilçe başkanı son dizeyi söylediğinde alan alkıştan yıkılıyordu. Başkan kollarını sıvazlayarak kürsüye abanıyor ve bir iki yutkunduktan sonra şiiri başından alıyordu:

«Oy bizim, sandık bizim,
Geleceğiz iktidara koltuk bizim.
Biz bu ülkenin gerçek sahibiyiz,
Körolası Masonlar ya siz kimsiniz!»

Mason sözcüğü duyulur duyulmaz alkış kopuyor, biraz sonra ilçe başkanı yine şiiri baştan alıyordu. Bir, iki, üç... Hep bu böyle olmuştu. Dört yıl önceki gelişimde ben bunu ilçe başkanının hitabet ustalığına vermiştim, bazı noktaları vurgulamak için, bozuk plak gibi aynı dizeleri yinelediğini düşünmüştüm. Fakat sayısını bilmiyorum, on beşinci kez mi, yirminci kez mi ne, aynı dizeleri söyleyip de **«Körolası Masonlar»** dediği anda yine alkış kopunca ilçe başkanı çok daha azgın bir biçimde kalabalığı azarlarcasına kükremişti:

«Alkışlamayın be! Alkışladıkça şaşırtıyorsunuz beni, şiirin gerisini unutuyorum.»

Bu kez daha büyük bir alkış tufanı kopmuştu.

Dört yıl önceki bu tablo, dört yıl sonra da gözlerimin önünde. Ve dört yıl sonra aynı ilçe başkanının burada olup olmadığını, aynı şiiri okuyup okumadığını, aynı şekilde karşılanıp karşılanmadığını tarafsız bir gözlemci olarak yerinde saptamak üzere, bu kez de yine Sayın Başkandan iki saat önce ilçeye geldim, dört yıl öncesiyle aynı şeylerin bir karşılaştırmasını tarafsız gözlerle yapmak olanağını buldum. Şimdi elbet bunları sizlere de aktaracağım ama, dört yıl öncesinin bir başka ilginç anısını daha anlatmakta yarar görüyorum.

Yine dört yıl öncesinden anlatacağım bu tablo ise Sayın Başkan ile ilgili olduğu ve onun ekonomik görüşlerini ortaya koyduğu gibi, bu ekonomik görüşlerin halk tarafından nasıl anlaşıldığını da belirlemesi yönünden ayrıca çok ilginçtir.

Sayın Başkan dört yıl önceki seçim kampanyasında bu alanda halkın karşısına çıkmış, ağır sanayii savunuyor ve siyasal rakiplerinin ekonomik görüşlerine saldırıyor, öteki partilerin ipliğini pazara döküyordu. Sayın Başkan öteki partilere çatarken:

«Bunlar ağır sanayi kuramazlar» diyordu. **«Bunlar ancak montajcılık yaparlar, bunlar ancak makarna fabrikası, bisküvi ve gazoz fabrikası kurarlar. Gazozcu bunlar gazozcuuu!.. Bre montajcılar siz başka ne yaparsınız!. Bre gazoz-**

cular... Kokakolacılar... Gazozcu bunlar, gazozcuuu!..»

Sayın Başkan böylece kaptırmış giderken alanın arkasından elinde iki şişe gazozla fırlayıp gelen garson:

«Buyur Sayın Başkanım» diye şişeleri kürsüye koymuştu. **«Buz gibi gazoz, kana kana iç! Afiyet olsun!»**

Sayın Başkanın ekonomik görüşlerinin dört yıl önce böyle olduğunu ve burada halk tarafından böyle anlaşıldığını biliyordum. Şimdi Sayın Başkanın ekonomik görüşlerinde bir değişiklik olup olmadığını ve halkın bunu nasıl karşıladığını da aynı yerde aynı tarafsız gözle izleme olanağını bulmuş bulunuyorum. Bunları size de tarafsız bir gözlemci olarak anlatacağım...

— Hay gözün çıksın tarafsız gözlemci!.. Bırak dört yıl öncesini de ne anlatacaksan anlat be kardeşim!..

Anlatmasına anlatacağım ama, şimdi yer kalmadı. Bu seçim kampanyasındaki izlenimlerimi de, tarafsız bir gözlemci olarak, dört yıl sonraki seçim kampanyasının başında anlatırım...

KUYU

SUSUZLUK Safinaz Teyze'lerle komşularının canına tak demişti. Belediyenin su vermesinden umutlarını kesmişler, kendi başlarının çaresine bakmayı kararlaştırmışlardı.

Oniki daireli iki apartmanın ortak bahçesinin ortasında bir kuyu açacaklardı. Ondan sonra Belediye Başkanı kent suyunu alsın da kendi bilmem nesini yıkasındı.

Paralar toplandı, ortaklaşa bir kuyu açıldı. Böylece **«kendi suyunu kendin çıkar»** projesini gerçekleştiren Safinaz Teyze ve komşuları tüm mahallede günün konusu oldu.

Kuyunun hemen yanına kümes gibi bir kulübe yaptırmışlar, kuyudan su çeken motorla evlere su basan hidroforu buraya yerleştirmişlerdi. Bunların yönetimiyle de Safinaz Teyze'nin damadını görevlendirmişler ve Belediyeye inat adama bir de **«Su Müdürü»** adını takmışlardı.

Artık Su Müdürünün kaynanası olarak Safinaz Teyze'nin çalımından yanına varılmıyordu. Kuyunun ortak sahibi olan iki apartmanda oturan Adaletçi Atiye'den tutun da Cumhuriyetçi Cevriye'ye. Sosyete Şaziment'ten Dillidüdük Raziye'ye, bakkal Cingöz Rıza'dan Güzel Makbule'-

ye varıncaya dek herkes gürül gürül su kullandıkça Safinaz Teyze kendine pay çıkarmaktan geri kalmıyordu:

«Aman ne iyi ettik de bu kuyuyu açmayı akıl ettik. Benim damadın aklı bu işlere çok iyi erer maaşallah.. Eksik olmasın milleti suya kavuşturdu.»

Kimi zaman hidroforun sigortası atıp da su kesildiğinde Safinaz Teyze komşuların duyacağı biçimde damadına seslenirdi:

«Daaamat! Koş bak şu kuyuya, gene bir şey oldu galiba.»

Damat gidip sigortanın telini yeniler, su akmaya başlardı. Safinaz Teyze iki apartmanın tüm halkı adına hayır duasını çekerdi:

«Allah senden razı olsun daamat! İki cihanda aziz olasın. Allah ne muradın varsa versin diyeceğim ama, daha ne muradın olacak ki... Benim gibi kadına damat olmuşsun!»

Safinaz Teyze, zaman zaman kuyuya bağlı olmayan öteki evlerdeki kimi komşulara da kovayla su verirdi.

Bir gün Dillidüdük Raziye, bu işe karşı çıkıp:

«Kuyunun suyu bütün mahalleye yetişmez ki, Sonra biz de susuz kalırız» diyecek oldu. Safinaz Teyze:

«Su vermek sevaptır kızım» diye başladı. **«Hem ben herkese dağıtmıyorum ki, yakınımız olan birkaç kişiye arada bir kova vermişim, çok mu? Su için laf edilmez, ayıp!»**

Dillidüdük Raziye için hiç böyle şey ayıp olur muydu? Bir başka gün Dillidüdük Raziye'-

nin getirdiği haber Safinaz Teyze'ye de ayıbı mayıbı unutturup gözlerini faltaşı gibi açtırdı.

«**Haberin var mı?**» diyordu Dillidüdük. «**Bakkal Cingöz Rıza bizim kuyunun suyunu şişelere doldurup dükkânda satıyormuş. Evden kovayla verdikleri su için de para almaktaymış sağdan soldan.**»

Sosyete Şaziment :

«**Bu kuyu çok başıboş kaldı**» diye söze girecek oldu, Safinaz Teyze ters ters bakarak Şaziment'i susturdu. Dillidüdük Raziye sürdürdü sözü :

«**Doğru anam, doğru!..**»

«**Doğruysa üstüne otur!**» diye Safinaz Teyze ona da çıkıştı ama, Dillidüdük aldırmadı :

«**Hiç değilse bu kuyunun elektrik parasını daire başına değil de, nüfus sayısına göre bölüştürmeli. Hem de Bakkal Rıza'dan iki misli almalı.**»

Bu tartışmalar sürerken, boğucu yaz sıcağının ortasında bir gün musluklar fısladı. Safinaz Teyze yine :

«**Daaamat! Koş şu kuyuya bak**» diye bağırdı ama, damat bu kez suyu akıtamadı. Çünkü kuyuda su bitmişti. Motoru çalıştırdığında kuyunun borusundan belediye musluğu gibi «**fıss**» diye ses geliyordu. Damat kuyunun kulübesinde fazla kalıp da suyu akıtamayınca, öteki evlerdeki erkekler de kuyunun başına toplandılar. Dillidüdük Raziye'nin emekli kocası :

«**Acaba boruda mı bir tıkanma oldu?**» diyordu.

Bir başkası :

«**Hidrofor bozulmasın**» diye yaraya parmak basan bir soru ortaya atıyordu.

Cumhuriyetçi Cevriyenin Kocası :

«**Bu yaz gününde susuz kalırsak, yandık vallahi**» diye günün anlam ve önemini belirten bir konuşma yapıyordu.

Beriki :

«**Şu düğmeye bir basın hele!**» diyor, öteki :

«**Aman onu elleme, belki motor yanar**» diyordu.

«**Şu kayışı bir tükürüklesene!**»

«**Hayır, ampulü gevşet, belki kaçak vardır.**»

«**Sakın elleme! Çarpar!..**»

Bu arada ellerini gözlerinin iki yanına siper ederek kuyunun dibine bakan Damat, suyun tükendiğini görmüş ve sessizce oradan uzaklaşmıştı.

Topluluktan biri :

«**Safinaz Teyzenin Damadı bu işi kıvıramadı**» dedi.

Bir başkası :

«**Güzel Makbulenin Kocası bu işlerden iyi anlar, O'nu su müdürü yapalım**» diye öneride bulundu.

Böylece «**Erkekler Meclisi**» Su Müdürünün değiştirilmesini kararlaştırdı ve ertesi günü kuyunun anahtarları Güzel Makbulenin Kocasına verildi.

Güzel Makbulenin Kocası, bir ipin ucuna demir bir çubuk bağlayarak kuyuya sarkıtıp yukarı çekti :

«**Bakın**» dedi. «**Yalnız ucu çamurlandı. Kuyuda hiç su kalmamış.**»

«**Nasıl olur?**»

«**Hayret!.**»

«**Olacak iş değil!**»

Güzel Makbulenin Kocası :

«**Yirmidört saat bekleyip kuyuya bir günde ne kadar su toplandığını anlayacak, ona göre karar vereceğiz**» dedi.

Herkes soğuk soğuk baktı ama, kimse de pek ses çıkaramadı.

Ertesi gün kuyuda toplanan su ölçüldü. Gelen su ancak kısıntılı olarak, günün belli saatlerinde evlere basılırsa yetebilecek kadar azdı.

Güzel Makbulenin Kocası kısıntı uygulamasına başladı. Evlere bu basan hidroforu sabah ve akşamları birer saat çalıştırıyordu. Sabahleyin bir saat sonunda şalteri indirdiğinde önce Safinaz Teyze helanın penceresinden başını uzattı :

«**Ayol! Helada kaldım. Bu saatte su kesilir mi? Sen şu motoru beş dakika daha çalıştır da hiç değilse heladan çıkayım.**»

Biraz sonra Adaletçi Atiye balkona çıktı :

«**Bugün çamaşır yıkayacaktım. Ne biçim şey bu suyu kesmek**» diye söylenmeye başladı.

Sosyete Şaziment :

«**Aaa!**» diyordu. «**Daha yedek bidonları doldurmadık. Hiç değilse kaplara su alsaydık.**»

Cumhuriyetçi Cevriye ise su verme saatinin daha erkene alınmasını istiyordu.

Bu tür tartışmalar hemen hergün sürdü. Su kesildiğinde kimi helada yakalanıyor, kimi elinde diş fırçasıyla balkona fırlıyor, kimi bulaşık tenceresini pencereden uzatıyordu. Herkesin kıçının ayarıyla dişinin ayarını denk getirmenin olanağı yoktu.

Safinaz Teyzelerde kazan kaynatılıyordu. Sosyete Şaziment :

«**Bana kalırsa**» diyordu, «**Güzel Makbulenin Kocası bu işten pek anlamıyor.**»

Dillidüdük Raziye :

«Öyle ya» diye tamamlıyordu. «**Allahın kuyusunda su olmazmıymış. Bu herif motorları doğru dürüst çalıştıramıyor.**»

Safinaz Teyze :

«**Elbeeet!**» diyordu keyifli keyifli. «**Benim beğenmedikleri damat nasıl akıtıyordu sabahtan akşama kadar. O'nun eli bereketlidir zaten.**»

Bu kez «**kadınların isyanı**» günden güne gelişiyordu.

Güzel Makbulenin Kocası ise kuyuda yavaş yavaş su biriktiğini, bir süre sonra kuyu dolunca, kısıntının daha azaltılacağını, ama kuyuya gelen su harcanandan az olduğu için tümüyle kısıntıyı kaldırmanın olanaksız olduğunu söylüyordu.

Dillidüdük Raziye :

«**Püf! Olanaksızmış!**» diye dalga geçiyordu. «**Beceriksizim demiyor da...**»

Derken bir gün, masal bu ya... Masal değil ya, sözün gelişi öyle diyelim. Güzel Makbulenin Kocası hastalanıp yatağa düştü. Kuyunun anahtarı da yine Safinaz Teyzenin Damadının eline geçti. Damat baktı ki kuyuda su var, açtı motoru akşama kadar akıttı. Ertesi gün, daha ertesi gün de öyle...

«**Gördün mü adamı? Nasıl çalıştırdı kuyuyu!**»

«**Bu işi bilmek gerek canım!**»

«**Öteki çalıştıramıyordu her halde?**»

«**Kim bilir, belki de mahsus yapıyordu. Mil-**

letin sıkıntı çekmesinden zevk alıyordu belki de!.»

«Helal olsun benim damada. Ben size demem mi, bu pek beceriklidir, eli de bereketlidir diye...»

Bir hafta sonra Güzel Makbulenin Kocası iyileşmişti. Safinaz Teyzenin Damadı iki gün sonra avuçlarını gözlerine siper ederek kuyunun suyuna baktı, suyun dibe indiğini görünce, hiç sesini çıkarmadan anahtarı Güzel Makbulenin Kocasına gönderdi.

Güzel Makbulenin Kocası anahtarı aldığı gün hidrofor durdu. Kuyuda su bittiğinden kısıtlamaya yeniden başlandı. Bu kez kazan daha ateşli kaynıyordu :

«Beceriksiz adam, beceriksiz! Niye verdiler anahtarı yine buna bilmem ki?.»

«On gündür sular ne güzel aktı gürül gürül... Hep bu adam gelince mi bitiyor.»

«Allahın suyu biter mi yerin altında kardeş! Bu adam motoru çalıştırmasını bilmiyor. Garanti makineyi bozuyor, sonra suya atıyor suçu.»

«Ah Damat ah!. Ellerim kırılsaydı da anahtarı o Güzel Makbulenin Kocasına vermeseydim.»

«Yok anam, yok!. Senin damat bir an önce alsın bu işi yine kendi eline.»

«Aaa! Varlık içinde yokluk mu çekeceğiz be!.»

Sonunda Su Müdürlüğüne yine Safinaz Teyzenin Damadı getirildi, anahtar eline verildi.

Yaz geçmiş, son bahar yağmurları başlamıştı. Güzel Makbulenin Kocasının kuyuda biriktirdiği suya yağmurların getirdiği sular da ek-

lenince bütün kış kuyunun sahipleri kısıntısız kesintisiz bol bol su harcadılar.

Kadınlar nerdeyse Safinaz Teyzenin Damadının burnuna evliya diye bez bağlayacaklar, kapısında mum yakacaklar, belki de koynunda yatacaklardı.

Bir kış böyle geçti. İkinci yazın ortalarına doğru Damat, ellerini gözlerinin iki yanına siper ederek kuyunun dibini gözlediğinin ertesi günü yataklara düşüp körkütük hasta oldu. Ateşi mateşi yoktu, kimse bu hastalığın gizini çözemedi.

Kuyunun anahtarını yine Güzel Makbulenin Kocasına gönderecek oldular ama, adam çomak yiyen maymun gibi akıllanmıştı.

«Ben anahtar manahtar almam!» diye kestirip attı.

Anahtar ortalıkta kalmıştı.

Olsun!.. Sular akıyordu ya, ille anahtarın birinde durmasına ne gerek vardı?.. Amma... Ertesi günü sular zınk diye kesilmez mi!..

Ölüm döşeğindeki hastanın başına toplanan doktorlar gibi herkes kuyunun başına toplanmıştı. Yine her kafadan bir ses çıkıyor, herkes motorun, hidroforun bir yerini kurcalıyor, düğmelerini karıştırıyordu. Derken **«çaat»** diye bir çatırdıyla motordan alevler yükseldi. Bir kömür yığınına dönen motor yanmıştı.

Herkes Güzel Makbulenin Kocasına söylemediğini bırakmıyordu yine:

«Hep bunun yüzünden işte! Niye anahtarları kabul etmedi sanki!»

«Duygusal adam kardeş, duygusal... Bir kez anahtarı elinden aldık ya, ona küsüp bıraktı.»

«Ne domuzdur o, ne domuz! Şu anahtarı al-

saydı pekâlâ kısıntılı nısıntılı bu işi götürürdü.»

Sonunda Safinaz Teyze:

«Üzmeyin canınızı be!» dedi. «Aramızda para toplar yeni bir motor alırız, olur biter. Ben Motorcu Necmi'yi tanıyorum, o bize veresiye motor bile verir.»

Öte yandan Dillidüdük Raziye seslendi:

«Kızlar koşun!. Bakkal Rızaya yağ da gelmiş, gaz da gelmiş. Köşede tüpgaz da var. Artık herşey bollaşmış.»

«Bollaşır ya» dedi Adaletçi Atiye. «O beceriksiz hükümeti boşuna mı devirdik. Memlekete bet bereket geldi.»

Safinaz Teyze başta, kadınlar bakkal Cingöz Rızanın dükkânına yöneldiler. Bu arada Dillidüdük Raziye birden çığlık attı:

«Eyvah! Musluğu açık unuttuydum, şimdi su gelirse evi sel basar.»

Sonra birden anımsamışcasına sevinçle:

«Ha, sahi! Su akmıyor ki... Kuyunun motoru iyi ki yanmış. Yoksa evi su basacaktı» deyip coşkuyla yürüdü.

HALKIN KIYILARI

BİZİM kentin Belediye Başkanı halktan yanadır.

Demokratik halk örgütleri Belediye Seçimlerinden önce halktan yana bir Belediye Başkanı seçtirmek için kıçlarını yırtmışlardı. Sonunda başarmışlardı da... Belediye Başkanımız halkın umudu olarak, halkın omuzlarında oturmuştu Belediye Başkanlığı koltuğuna.

Seçim kampanyası sırasında, seçilirse halk yararına yapacağı işleri bir bir sıralamıştı.

Halktan yana Belediye Başkanımız, daha henüz adayken seçim kampanyası sırasında, nasıl halk yararına çalışacağını alanlarda bağıra bağıra anlatmıştı. Halk yararına yapılacak işlerin başında «kıyıların halkın hizmetine açılması» konusu geliyordu.

Başkan adayımız hangi alanda nutuk atmaya başlasa, sahillerin halkın hizmetine sokulması ile sõze giriyor, kıyıların halka açılacağı ile bitiriyordu. Nerede bir mikrofon yakalasa **«kıyılar halka açılacak»** diye başlıyor. **«Sahil yolunu halkın hizmetine sokacağız»** diye tamamlıyordu. Son kelimenin üzerine basarak **«Sokacağıız!»**

diye öylesine kıçını yırtarcasına bağırıyordu ki, halk da: «Soka-ca-ğız!.. Soka-ca-ğız!..» diye tempo tutuyordu.

Belediye Başkanı adayımız, nerede bir gazeteci görse halkın kıyılardan yararlanamamasından yakınıyor, Belediye Başkanı seçilirse ilk iş olarak sahil yolunda halkın yararlanacağı kamuya açık alanlar oluşturulacağını anlatıyordu.

Başkan adayımız için varsa da kıyıların halklaştırılması, yoksa da kıyıların halklaştırılması idi. Kıyıların halkın hizmetine sokulması işine kendini o kadar adamıştı ki, kimi zaman «**kıyıların halklaştırılması**» diye nutuk atarken heyecandan şaşırıp «**Halkın kıyılaştırılması**» dediği de oluyordu.

Kimi yaşlılar, gün görmüş kişiler Başkan adayının bu aşırı kıyı tutkusunu kuşkuyla karşılıyor:

«**Bu işin altında bir bit yeniği var ama, dur hele**» diyorlardı.

Bu kişiler tutuculukla, halka karşı olmakla suçlanıyordu. Suçlanırlardı elbet. Bizim aday tam «**halktan yana**» diye kaptırmış ve halkı coşturmuş biçimde dolu dizgin giderken bu halk selinin karşısına çıkılır mıydı. Adamı linç bile ederlerdi.

Ve halk gücünü gösterdi, halktan yana adayımız Belediye Başkanı seçildi. Adı da hazırdı: Kıyıcı Başkan...

Kıyıcı Başkan, başkanlık koltuğuna oturur oturmaz ilk sözü:

«**Kıyılar...**»

İkinci sözü:

«**Halk**» oldu.

Herkes halkçı, Başkanın halktan yana işe koyulmasını bekliyordu.

Ve Başkan kollarını sıvadı. Sağına baktı, kıyılar boydan boya özel yapılarla kaplanmış, demir parmaklıklarla çevrilmişti. Soluna baktı, özel dinlenme kamplarıyla kıyılar kapatılmıştı. Uzun sözün kısası kıyılar yağma edilmişti.

Bunları yıkmanın, kamulaştırmanın olanağı yoktu. Bir kez Belediyenin kasasında memurların, işçilerin ücretlerini ödeyecek para yoktu. İkincisi bu ülkede **«hak hukuk»** diye birşey vardı. Herkesin elinden yapıları, toprakları alınır mıydı?. Bir yanda **«milli servet»** öcüsü, öte yanda **«hukuk devleti»** korkusu insanın elini kolunu bağlıyordu. Bu hukuku da kıyıları yağmalayan insanlar yapmışlardı.

Peki, diyeceksiniz, Kıyıcı Başkan, seçimden önce bol keseden atarken bu **«hak hukuk»** dümenlerini bilmiyor muydu?

Elbet biliyordu. Hem de domuz gibi biliyordu. Ama şunu da biliyordu ki, seçilmesi için kıyılarda oturanların oyları yetmiyordu. Üç yanı deniz olan kentte oturup da denizin yüzüne hasret kalanlar çokluktu, onların oyları gerekiyordu.

Böylece oyları toplayan bizim Kıyıcı Başkan **«Ne şiş yansın ne kebap»** ilkesine uygun olarak bir çözüm yolu buldu. Kıyıcı Başkanın çözümü herkese parmak ısırtacak kadar akıllıca bir buluştu. Kentte hiç boş kıyı kalmadığını görünce Başkan yeni kıyılar yaratma işine koyuldu. Asıl bundan sonra **«Kıyıcı Başkan»** adını hak edecekti. Adı tarihe **«Kıyılara kıyı katan Başkan»** ya da

«**Yoktan kıyı var eden Başkan**» olarak geçecekti.

Başkanın buluşu Kristof Kolomb'un yumurtasından bu yana en önemli buluştu. Dedik ya, kentte boş kıyı kalmadığını görünce, Başkan denizi toprakla doldurarak yeni kıyılar yaratma yoluna girmişti. Elbet duvarlar ya da demir parmaklıklarla çevrilen özel yapıların önündeki denizi dolduramazdı. Onun için yolların caddelerin geçtiği yerlerde denizi doldurmaya karar verdi bizim Kıyıcı Başkan.

Kıyıcı Başkan önce denize karşı püfür püfür bir güzel nutuk çekti :

«**Yıllar yılı kıyıya hasret kalan halkımız en güzel kıyılara layıktır. Biz halk için halkla beraber en güzel kıyıları yaratacağız. Bugüne dek kıyıları yağmalamış olan para babaları bundan sonra halkın kıyılarını yağmalayamayacaktır. Parayla kimseye kıyı yağmalatmayacağız. Bizim en büyük gücümüz halkımızdır. Yaşasın halk kıyıları ve halkımız.**»

Temele ilk harcı atan başbakanlar gibi, Kıyıcı Başkan kürekle denize ilk toprağı attı ve bağırdı :

«**Bu kıyıları halkın hizmetine sokacağız.**»

Halk aynı seçim kampanyasında olduğu gibi tempo tutuyordu :

«**Sok! Sok! Haydi sok!**»

Halk «**sok**» dedikçe Kıyıcı Başkan küreğe davranıyor, denize bir kürek daha toprak atıyor ve bağırıyordu :

«**Sokacağız!**»

Halktan yankılanıyordu :

«**Sok! Sok! Haydi sok!.**»

Sokacağız, sok derken Kıyıcı Başkan bir kamyon dolusu toprağı tek başına denize attı. Kan ter içinde kalmıştı, gerdekten çıkan damat gibi bitikti.

○

Halk için, halk yararına, halkla beraber, halktan yana, halkın gözü kulağı dili gibi sloganlarla girişilen kıyı doldurma işi hızla yürüyordu.

Doğrusu **«özel sektör»** girişimcilerinin halktan yana bu girişime gösterdikleri girişim çabası da övgüye değerdi. Önce taşımacılar hizmet yarışına girişti. Yani yapılar için kazılan toprakları dökecek yer bulamayan, çukur bir yer buldular mı sahibine kamyon başına şu kadar para verip toprağı oraya döken taşımacılar, hemen Belediyenin kıyıları doldurma kampanyasına katıldılar.

Bundan böyle yükledikleri toprakları getirip Belediyenin gösterdiği kıyılara dökeceklerdi. Böylece taşımacılar hem kilometrelerce yol için mazot yakmaktan kurtulacak, hem de toprak döktükleri yerlerin sahiplerine para ödemeyeceklerdi. Üstelik bu işin, halkı kıyıya kavuşturmak gibi kutsal bir hizmet yanı da vardı.

Özel sektör kafasına bir türlü sahip olamayan bir taşımacı, toprakları kıyıya Belediyeden para almadan dökmeye kalkışmıştı ama, öteki kurt özel sektörcüler hemcinslerini hemen uyardılar. Bu iş parasız yapılır mıydı hiç! Buna bok yemenin Arapçası denirdi!.. Madem ki Belediye halk için kıyıları doldurtmaya karar vermişti, kıyıya her kamyon toprak için Belediyeden belli

bir para alınmalıydı. Bu kamyonlar mazot yakıyordu, bu işte bir sürü adam çalıştırılıyordu. Sonra bu toprakları bulmak için taşımacılarımızın anası ağlıyordu.

Belediye kıyılara toprak getiren taşımacılara belli bir para ödemeyi kabul etti. Taşımacılar bir yandan da toprağını götürdükleri yerin sahibinden de para alıyorlardı. Böylece, **«halkı kıyılara sokma»** ya da **«kıyıları halka sokma»** kampanyası taşımacılık alanında yeni zenginler yarattı. Bu zengin taşımacıların bir bölümü eskiden de zengindi, onlar için pek birşey değişmedi ama, bir bölümü ise dün halktan sayılıyordu. Bunlar kısa zamanda zenginleşince, halkın da bir bölümü zenginleşmiş oluyordu. İşte, kıyıları halklaştırma kampanyasının halka ilk yararı böyle oldu.

Kentin ünlü sahil yolunda ilk kez doldurulan bir girintinin toprakları üzerine Belediye halkın oturacağı tahta sıralar koydu. Tahta sıralar alacalı bulacalı renklere boyandı, çevreleri çimenlerle çiçeklerle donatıldı. Deniz kıyısında halkın deniz havası alıp oturacağı, gezineceği bir park ortaya çıkmıştı.

Kıyıcı Başkanın adamları bu yeni parkın açılışı nedeniyle hemen bir tören düzenlediler. Kıyılara toprak taşıyan özel girişimcilerin de çiçekler gönderdiği törende Kıyıcı Başkan yine halkı coşturan bir konuşma yaptı:

«İşte, verdiğimiz sözde durduk. Kıyıları halkın hizmetine sokacağız demiştik. Halktan aldığımız güçle yarattığımız ilk kıyı parçasını bugün törenle halkın hizmetine soktuk.»

Kıyıcı başkan son sözcüğü söylerken yine yırtınırcasına: **«Soktuuuuk!»** diye bağırınca halk

hepten coştu ve güle oynaya tempo tutmaya başladı :

«Soktuk ya, oh ya! Soktuk ya, oh ya!.»
«Oh, oh! Soktuk! Oh, oh! Soktuk!»

Belediye yasağı üç gün sürer diye bir söz vardır ya... Bizim Belediyenin kıyıları halkın hizmetine sokması da üç gün sürdü. Dördüncü gün sahil yolundan geçenler, halkın oturması için yapılan tahta sıraların yerinde yeller estiğini gördüler.

Beşinci gün ise buranın yöresi çitlerle çevrilmiş, içeri masalar sandalyalar dizilmiş, kapısına **«Sahil Halk Gazinosu»** yazılmıştı. Halkın içeri girip oturması için para ödemesi gerekiyordu. Bu yeni halk gazinosunun pikabında ise son günlerin moda plağı dönüyordu :

«Aferin sana. Oooh, ooh!.
Oh, oh! Oh, oh!..»

Ertesi günü kimi gazetelerde bu gazinonun resimli haberi çıktı. **«Sahil yolunda korsan gazinolar türüyor»** diye yazıyordu kimi gazeteler. Kimileri de **«Belediyenin doldurduğu kıyılar yağmalanıyor»** diye başlık atmıştı.

Bunları yazan gazeteleri bir gün sonra kimi sağcı gazeteler **«komünistlik»** ile, **«servet düşmanlığı»** ile suçladı.

Kıyıcı Başkan, **«Soktuuuk!»** diye bağırmaktan kısılan sesi düzelmeden böyle bir durumun ortaya çıkmasına hiç hoşnut olmadı. **«Soktuuuk»** diye verdiği demeçlerin daha mürekkebi kurumadan kıyıların yağma edilmesinin alemi var mıydı? Bu özel girişimciler de pek hızlıydı doğrusu. Zamanlama, hesaplama, kitaplama diye bir şey tanımıyorlardı.

Başkan yine bir demeç patlattı :

«Kıyıları yağmalatmıyacağız. Buraları haksız yere işgal edenlerin elinden alıp halkın hizmetine sokacağız.»

Başkanın bu demecini okuyan kentin görüp geçirmiş, yaşlı başlı kişileri:

«Bu kaçıncı sokuş» diye söylendiler. **«Kıyıları halkın hizmetine soka çıkara yalama edecekler!»**

Başkan, kıyıları halkın hizmetine sokmak üzere, Belediyede en güvendiği adamını Sahil Yolunda işgal edilen yere gönderdi. Belediye görevlisi döndüğünde Başkan coşkuyla sordu:

«Gazinoyu yıktırdın mı?»

Görevli:

«Durumumu görmüyor musunuz sayın Başkanım» dedi. **«Gazinocular beni yıktı!.»**

Gerçekten de belediye görevlisinin bir gözü morarmış, kaşı patlamış, sol kolu askıya alınmıştı. Bir ayağı topallıyordu.

Belediye kıyıları yağmacıların elinden kurtarıp halkın hizmetine sokmak için yasal yollara başvurdu.

Yasal yollar da sahil yoluna benziyordu. O yolları da özel girişimciler parsellemişti. Hem efendim, daha kestirmesi; yasaları yapanlar ve yasal yolları tutanlar kimlerdi ki... Hiç kuşkusuz, halk değildi... Yasaları halkın hizmetine sokmadan kıyıları halkın hizmetine sokmanın olanaksızlığını kimse düşünmüyordu.

Başkan da bu düşüncesizliğin ardına gizlendi ve kıyı yağmacılarına karşı sözüm ona yasal yollara başvurdu. Yasal yolların aylar ve yıllar süreceği besbelliydi. Önce bu kıyılarda tartışma konusu olan yerlerin toprak mı, yoksa deniz mi olduğunu yasal açıdan saptamak gerekecekti. Plan-

da deniz görünüyordu ama, Belediye toprakla doldurmuştu. Bunu karara bağlamak için bilirkişi kurulları kurulacaktı. Bilirkişiler bu toprakları ince eleyip sık dokuyacaklardı. Sonunda buraların toprak olduğuna karar verirlerse, bu toprakların kimin olduğu sorunu ortaya çıkacaktı. Haydiiii, bu kez başka bilirkişiler kurulacak, tapuları, senetleri sepetleri inceleyecekti.

Günler bu tartışmalar arasında geçerken, bir yandan da kıyıların doldurulması sürüyordu. Bir hafta on gün sonra ise bu kıyılar özel girişimcilerin eline geçiyor, etrafı çitlerle, hatta duvarlarla çevrilip gazino, eğlence yeri, kebapçı gibi birşeyler oluyordu. Hepsinin de adının başında «Halk» sözcüğü bulunduğundan, buraların üstüne oturan özel girişimciler :

«Ne **var yani, bizim yaptığımız da halka** hizmet değil **mi?**» diyorlardı. «**Halka çay satıyoruz, renkli gazoz satıyoruz, hatta karaborsadan bulup kahve bile içirtiyoruz. Bundan daha hayırlı halk hizmeti olur mu? Adımızdan bile belli değil mi bizim halktan yana olduğumuz? Eh, halk buralara girmek için para veriyormuş, elbet verecek! Parası olmayan buraya giremiyormuş, elbet giremiyecek. Burası dingonun ahırı mı?. Hem efendim, bu zamanda bir kahve içecek parası olmayan halktan bile sayılmaz!**»

Solcu gazeteler, «**korsan gazinolar işi azıttı**» dedikçe, sağcı gazeteler onlara «**Servet düşmanı, mal mülk düşmanı komünistler**» diye saldırmayı sürdürüyordu. Anlıyacağınız, kıyıların toprakla doldurulmasının bir büyük yararı da bu olmuştu. Kimin sağcı, kimin solcu olduğu kolaylıkla anlaşılıyordu. Kıyılarda **halkın** bedava dolaşması-

nı istiyorsan solcuydun, yok buna karşı çıkıyorsan bal gibi sağcıydın!..

Kıyıcı Başkan da başlangıçta «**Kıyıları halklaştırmak**» cayırtısıyla Belediye Başkanlığını kazandığından şimdi güç durumda kalmıştı. Aşağı tükürsen sakal, yukarı tükürsen bıyık örneği, kesin birşey yapamıyordu. Daha doğrusu Belediyedeki yandaşları öyle diyorlardı:

«**Ah şu mevzuat hazretleri**...» diye el oğuşturuyorlardı.

Sonunda Kıyıcı Başkan da pes etti :

«**Ben bu kıyı korsanlarıyla başa çıkamıyorum**» dedi ve kurtuldu.

Biliyorsunuz, ünlü mitolojideki Hürmüz bile böyle verip de kurtulmuştu. Bizim Kıyıcı Başkan da kıyıları verip kurtuldu.

Başkanın kurtuluşuyla beraber, çark daha düzenli işlemeye başladı.

Harıl harıl, gürül gürül kamyonlar toprak taşıyor, kıyıların girintilerini doldurup yeni alanlar oluşturuyordu. Kamyoncular bu işten milyonlar kazanıyordu.

Arkadan kıyı korsanları gelip, toprak doldurulan alanın üstüne oturuyordu. Onlar da buradan paralar kazanıyordu.

Bütün bunlar paranın yanısıra bir sürü iş alanları da yaratmıştı. Toprak yükleme boşaltma işinde karın tokluğuna işçiler çalıştırılıyordu. Kamyonlarda şoförler, çay ocaklarında çaycılar, garsonlar çalışıyordu. Bekçilikti, nöbetçilikti, fedailikti gibi bir takım işlerle de bir takım adamlara ekmek kapıları açılmıştı.

Belediyenin adamlarına da bir takım yeni işler çıktı. Onların da bir kısmı önce dayak yediler.

Sonra baktılar ki, dayak yemekle bu iş gidecek gibi değil, başladılar para yemeye, onu yemeye, bunu yemeye...

Artık işler iyice tıkırına girmişti.

Kıyılar hızla dolduruluyor, hızla özel sektörleştiriliyor ve ufak bir kazıkla halkın hizmetine sokuluyordu.

Arada bir aksama oldu mu, elbirliği ile hemen onu gidermeye bakıyorlar, halkın hizmetine kıyıları soktukça sokuyorlardı.

Bir gün kıyıların özel girişimcilerinden biri Belediyeye damladı :

«Aman beyim» dedi. **«Bizim orda bir girinti var. Belediye orayı toprak doldurmadı.»**

«Ne var yani? Her yanı doldurmak zorunda mıyız?»

«Ama halk kıyıdan yoksun mu kalsın?. Sayın Başkanımız biliyorsunuz, bütün kıyıları halkın hizmetine sokacaktı. Şimdi bizim gazinonun yanında şöyle içerlek bir yer var. Orayı doldurmayıp öte yana atladılar. Orayı Hüso aldı işletmeye. Bu girinti bizim olacaktı, ama deniz olaraktan kaldı. Şimdi Belediyemiz oraya da toprak doldurmalı ki, biz hemen halkın hizmetine yeni bir eser sokalım.»

Konu Belediye Başkanına yansıtıldı mı, yansıtılmadı mı orası pek belli değil ama, iki gün sonra o girinti de Belediye tarafından toprakla dolduruldu ve hemen üzerinde bir **«Halk Gazinosu»** işletmeye açıldı.

Aradan biraz zaman geçince, buraların levhaları değişti. Halk Gazinosu yerine ışıklı yazılarla Eyfel Gazinosu dendi örneğin. Halk Kebapçısının adı da Spesiyal Kebap oldu.

Gazinoların, kebapçıların ve oyun salonlarının tel örgüleri de moderen dekorlu duvarlara dönüştü. İçerde masaların örtüleri muşamba yerine keten oldu, garsonların kılığı kıyafeti değişti. Bunlarla beraber gelen giden müşterilerin de biçimi değişti. Ödenen hesaplar değişti. Kapının önünde kaldırımda sıra sıra son model arabalar dizilmeye başladı.

Otomobilleri bekleyen sarı sırmalı, kadife elbiseli, bıyıklı kahyalar, ki bir zamanlar onlar da halktı, kaldırımdan geçen halkı sert bir biçimde azarladılar :

«Arabaların arasında dolaşma hemşerim, garşı kıyıdan yürü!.»

Anlıyacağınız halk, bırakın yeni kıyılara kavuşmayı, kırk yıllık köhne kaldırımda yürümekten bile oldu en sonunda.

Sahil yolunun eski durumu ise, rengi sararmış kartpostallarda bir anı olarak kaldı.

Gün görmüş ve de geçirmiş yaşlı kişiler başlarını salladılar :

«Biz dememiş miydik, bu adamın kıyıların üstüne bu kadar düşmesinde bir bit yeniği var, diye. Bu işin içinde bir iş olduğu dünden belliydi. Boşuna takmamışlar adama Kıyıcı Başkan adını...»

Kıyıcı Başkanın adı neden sonra Yiyici Başkana çıktı.

Şimdi bekliyoruz, bir seçim daha olsun, bakalım başkan nasıl bir slogan bulacak?..

SEÇİM YAĞI

TEPECİKLİ Safinaz Teyze bakkal Cingöz Rızanın dükkânına salına salına girdi :

«Rıza şurdan bana iki paket yağ versene» dedi.

Cingöz Rıza başını tezgâhın üstüne doğru kaykıltıp kalın çerçeveli gözlüklerinin üstünden bir füze bakışı fırlattı Safinaz Teyzeye. Bir süre öylece sessiz baktı, sonra iri dişlerini göstererek güldü :

«Kuyruğu muyruğu hepten unuttun gayri. Hiç yağ var mı diye sorduğun yok. Ver şurdan iki paket yağ... Nerde bu bolluk be Safinaz Teyze!.»

«Bolluk nerdesi var mı?. Her yanda bolluk. Geçenlerde yağ müdürü ne diyordu okumadın mı?. Piyasaya o kadar çok yağ veriyoruz ki, yakında isteyen yağla yıkanacak diye bas bas bağırıyordu.»

«Sen de yağla yıkanmaya geldin galiba!.»

«Ne yıkanması canım. İki paket yağla yıkanma mı olurmuş. Hazır yağ çıkmışken bizim keskin damada bir pilav yapayım dedim. Allaha şükür tüpgaz da bulduk. Fakirin karnı epeydir sı-

cak yemeğe hasretti, **bir güzel yağlıcana pilav pişireyini de yesin garip.»**

Bakkal Cingöz Rıza, cingöz cingöz gülümsedi.

Zaten bu herif böyleydi. Sahiden mi gülüyor, şakacıktan mı sırıtıyor, yalan mı söylüyor, doğru mu konuşuyor belli olmazdı.

Yine aynı muziplikle bıyıklarını sıvazladı:

«**Hiç kuyruk olmayan yerde yağ olur mu Safinaz Teyze.**»

Safinaz Teyzenin şakaya gelmeye niyeti yoktu, hafif dikleşerek sordu:

«**Ne demekmiş o!. Kuyruk muyruk kaldı mı artık. Seçim var şimdi, seçim!. Seçim bolluğundan senin haberin yok galiba?**»

Bakkal Rıza, kirden rengini yitirmiş bezle mermer tezgahın üstünü rasgele silerken Safinaz Teyzeye laf yetiştirmeyi de sürdürdü:

«**Ne seçiminden söz ediyorsun sen Safinaz Teyze?.**»

«**Ne seçimi me seçimi deyip de kafamın tasını attırma şimdi benim. Sanki bilmiyorsun! Senato üçte bir yenileme mi, beşte iki eskileme mi ne diyorlarsa işte öyle bir şey... Alt tarafı seçim değil mi, hepsi bir kapıya çıkar.**»

Safinaz Teyzenin çenesi yağlanmış makine gibi işliyordu:

«**Neyse ki, arada bir seçim oluyor da millet yolunu buluyor.**»

«**Ne o, sen de mi adaysın yoksa**» diye araya girdi Rıza.

Safinaz Teyze, sözümü kesme dercesine sürdürdü konuşmasını:

«Git işine be! Ne adaylığı?. Millet yolunu buluyor dediysek hep aday olmak mı gerek?.»

«Öyle ya!. Asıl önseçimde delege olacaksın, bak o zaman yolunu nasıl buluyorsun. Yoksa sen delege miydin Safinaz Teyze?.»

«Ben ne adaydım, ne delege. Biz vatandaşız oğlum, hep sade vatandaşız biz, Sade suya tirit gibi...»

«Peki sen sade vatandaş olarak seçimde yolunu nasıl buluyorsun, onu anlamadım.»

Bu sırada bakkal Rızanın dükkânına Sosyete Şaziment girdi. Safinaz Teyze, önce Sosyete Şazimente :

«Gel kız, gel» dedi, sonra Cingöz Rızanın sorusunu yanıtladı :

«Yolumuzu böyle buluyoruz işte. Seçim var diye her birşey bollaşıyor. Şeker de bollaşıyor, yağ da çıkıyor, tüpgaz da bulunuyor. Her birşey var. Bi kahveyi halledemediler yalnız.»

Bakkal Rıza sanki bugün Safinaz Teyzeyi bozmayı iş edinmişti :

«Sen yağ mağ var sanıyorsan aldanıyorsun. Bir kere İzmir'de seçim yok, yağ da yok! Senin yağ müdürünün söylediği o bolluklar seçim yapılan iller için. Bütün yağları seçim illerine gönderiyorlar. Sen de yağ için Manisa'ya kadar bir zahmet uzanacaksın Safinaz Teyzeciğim.»

Cingöz Rızanın bu sözü üzerine Sosyete Şaziment şuh kahkahasını makara gibi koyverdi :

«Ay buna çok sevindim. Demek ki yağ almak için Manisa'ya gideceğiz. Manisa nedir ki?. Bir saatlik yol. Arada bir böyle gezilere bayılırım. İnsan gezilerde yeni dostlar ediniyor, çok güzel bir şey.»

Safinaz Teyze, Sosyete Şeziment'e bozuk attı:

«Sana zaten gezmek olsun. Dostluk uğruna cehenneme bile koşa koşa gidersin. Sen kuyruklara da bayılıyordun. O kuyruk senin bu kuyruk benim gezip duruyordun. Şimdi bir de Manisa'ya deplasmana gideceksin futbol takımı gibi...»

«Elbet ya! Ne güzel, ne toplumsal içerikli şeydi o kuyruklar. İnsanlar kuyruklarda birbirleriyle tanışıp konuşuyor, dertleşiyordu. Çok sosyal bir hareketti doğrusu kuyruklar. Hem ne güzel alışmıştık. Şimdi seçim zamanı diye kuyruklar azalınca ben doğrusu yadırgadım. Kuyrukların özlemini çekmiyorum desem yalan söylemiş olurum.»

Safinaz Teyze, bakkal Rıza'nın tezgahına dirseğini dayayarak:

«Sen hiç yalan söyler misin ayol» dedi. «Doğrudur vallahi. Kuyruklar yok diye Allah vere de üzüntüden verem olmayasın.»

Sonra bakkal Rıza'ya döndü:

«Hadi lafı bırak da sen şu benim iki paket yağı ver» dedi.

Bakkal Rıza cingöz cingöz Safinaz Teyze'ye bakarak, tezgahın altından iki paket yağ çıkarıp uzattı:

«Al bakalım» dedi. «Yalnız unutma, bu kez İzmir'de seçim yok. Bu yağ, gelecek seçimlerin yağıdır, ona mahsuben veriyorum.»

POLİTİKANIN İNCELİĞİ

MEMUR şefe :

«Durum boktur şef!» dedi.

Şef Müdüre :

«Durum bombok müdür» dedi.

Müdür Başmüdüre :

«Sayın Başmüdürüm, durum bok üstü bok!» dedi.

Başmüdür Büyük Başmüdüre :

«Sayın Büyükbaş müdürüm, durum bok oğlu bok» dedi.

Büyük Başmüdür, ya da Büyükbaş Müdür, Bakan'a :

«Sayın Bakanım, durum bombok oğlu bombok!» dedi.

Bakan :

«Niye?» diye sordu.

Şaşılacak şey!.. İlk kez bir sorumlu, durumun bombok oluşunun nedenini soruyordu.

Büyük Başmüdür, ya da Büyükbaş Müdür, durumun bombok oluşunun nedenlerini bütün bokluğu ile ballandıra ballandıra anlattı. Öylesine coşkuyla, öylesine içtenlikle anlatıyordu ki,

konuşurken ağzından bal mı damlıyordu, pislik mi sıçrıyordu, kestirmesi çok güçtü.

«Vallahi Sayın Bakanım» diye söze başladı. **«Durum bombok olmasına bombok! Herkes öyle söylüyor. Bana alt kademelerden gelen raporlar durumun bombok olduğunu doğruluyor. Ama kimse nedenini bilmiyor, ben de bilmiyorum.»**

Büyük Başmüdür, ya da Büyükbaş Müdür Bakan'ın yüzüne kuşkuyla bakarak biraz duraladıktan sonra sözünü sürdürdü :

«Biliyorsunuz hepimiz sizin ve partimizin emrindeyiz. Ben başta olmak üzere bütün örgütümüz sayenizde bu görevlere geldik. Yoksa ben bu işten ne anlarım. Petrolü görsem şarap derim. Zaten küçükken de su diye gaz içmiştim de, midemi yıkayarak ölümden zor kurtarmışlardı.»

Petrol Bakanı güldü :

«Kendine haksızlık etme. Petrole bundan daha fazla yakınlık olur mu? Gaz senin içine işlemiş. Hayatını gaza borçlusun. Gazla petrolle bu kadar içli dışlı olan biri petrol işlerinin Büyük Başmüdürlüğüne gelmeyecek de kim gelecek?.»

Büyük Başmüdür, ya da Büyükbaş Müdür ellerini oğuşturdu :

«İltifat ediyorsunuz sayın Bakanım. Her şey sayenizde. Bizim için önemli olan partimize hizmettir. Bütün örgütüm de aynı coşkuyla halkımıza, şey, partimize hizmet aşkı içindedir. Son zamanlarda petrol sıkıntısını, benzin mazot kuyruklarını gördükçe çok üzülüyoruz. Hele önümüzde seçim de var. Durum bombok, partimiz ne yapar diye kara kara düşünüyoruz. Acaba Doğu bölgesine biraz daha fazla mazot göndere-

bilir miyiz. Biliyorsunuz, oranın çok seçmeni var. Çoğu da ortada. Bu mazotsuzluk yüzünden muhalefet partisine oy verebilirler.»

Petrol Bakanı en birinci yakışıklılığı ile güldü:

«Bak, sen de farkındasın değil mi? Petrol sıkıntısı yüzünden oy almamız mümkün!. Oysa başlangıçta herkes ne diyordu?. Efendim petrol sıkıntısı olursa bu hükümet seçimde halktan zırnık oy alamaz!. İşte petrol sıkıntısı var.. Ama sen ne diyorsun? Doğuya biraz petrol verirsek partimiz oy alır diyorsun. Demek ki, bir damla petrole bir oy almak olası... Değil mi?.»

«Evet efendim.»

«Demek, petrol sıkıntısı olmasaydı, oy alamayacaktık. Petrol bol olsaydı, tarafsız vatandaştan oy almak için ne verecektik? Hiçbir şey! Oysa şimdi, petrolü verdik mi, muhaliflerden bile oy alacağız. Buna ne derler?.»

«Oy derler.»

«Ne oyu be! Buna bunalım stratejisi derler. Ya da Nasreddin Hoca felsefesi derler.»

«Evet Sayın Bakanım, Nasreddin Hoca derler.»

«Elbet Nasreddin Hoca derler. Hoca ne demiş? Dünyada en büyük mutluluk eşeğini kaybettikten sonra yeniden bulmaktır, demiş. İşte, biz de öyle yapıyoruz şimdi. Halk önce petrolsüzlükten bunalıyor, sonra bir damla mazot ya da benzin buldu mu mutluluktan bayram edecek ve oyları oluk gibi verecek, oluk gibi verecek!.»

Büyük Başmüdürün, ya da Büyükbaş Müdürün gözleri mutluluktan faltaşı gibi açılmıştı:

«Oluk gibi verecek sayın Bakanım! Oluk gibi

verecek!» diye yineledi. «Artık biz de biraz mazot verelim mi?»

Bakanın kaşları çatıldı:

«Senin daha dünyadan haberin yok, dedi. Seni has adamımızsın diye bu işin başına getirdik değil mi?»

«Elbet efendim! Amacımız da avantamız da partimize hizmet.»

«Bak, dinle! Partiye hizmet, partiyi ele geçirmekle olur. Şimdi mazot verelim dediğin o yörede, parti örgütü kimin elinde, biliyor musun?»

«Bilmiyorum sayın Bakanım.»

«Bilmezsin ya!. Bu, su yerine gaz içmeye benzemez! O yörede parti örgütü genel merkezcilerin elinde. Oraya mazot verirsek, parti seçimi kazanır, ama kim kazandı olur?. Genel Merkezciler kazandı olur. Ondan sonra bir dört yıl daha partinin başında otururlar. Oysa biz genel merkezci miyiz?»

Bakan gözlerini, Büyük Başmüdürün gözlerine dikmiş, burgu gibi bakıyordu. Büyükbaş Müdür, karatahta başında altını ıslatan öğrenci gibi, acaba doğru mu dercesine, korka korka yanıtladı:

«Hayır efendim, biz yaylacıyız!»

Bakan zevkten dört köşe olmuşcasına elini masaya vurdu:

«Elbet ya... Biz yaylacıyız, genel merkezcilere karşıyız. Bu seçimlerde genel merkezciler kaybetmeli ki, kongrede partinin başından uzaklaştıralım, başa biz geçelim. Anlıyor musun şimdi?»

«Anlıyorum sayın Bakanım.»

«Anlıyorsun ya!.. Politika da budur işte!. Politikanın inceliği burdadır.»

«Evet sayın Bakanım, politika gerçekten çok ince bir işmiş.»

«İncedir ya. Hadi şimdi git de ona göre mazot dağıtımını yap.»

Büyük Başmüdür ya da Büyükbaş Müdür odadan çıkarken :

«Bundan sonra onlar oluk gibi mazotu nah alırlar!» diye söyleniyordu. **«Oluk gibi değil, kol gibi alırlar!..»**

Büyükbaş Müdürün masasındaki büyük telefon altmış dokuzuncu kez çaldı. Büyükbaş Müdür:

«Büyük başın derdi de büyük oluyor, yine mazot istiyorlardır» diye söylenerek telefonu açtı. Genellikle kös dinliyor, arada bir yanıt veriyordu :

«Valla haklısın kardeşim! Ben de biliyorum durum bombok ama, ne yapalım, mazot yok... Yaaa! Ya!. Vah vah!. Parti güç durumda demek ha!. Oh olsun!. Yok canım, eyvah olsun, dedim... Valla yok kardeşim, mazot bulamıyorsanız siz de yaylaya çıkın, yaylacı olun, anlarsınız ya... Hadi güle güle gözlerinizden öperim, birşey yapmaya çalışacağız elbet.»

Büyükbaş Müdür telefonu kapattıktan sonra, kolunu dirseğinden eşek kuyruğu gibi telefona doğru bir aşağı bir yukarı salladı :

«Nah alırsınız siz mazotu, pis genel merkezciler» diye söylendi. **«Politikanın inceliğinden haberleri yok bu cahil heriflerin!..»**

Büyükbaş Müdürün elinin sallanması durmadan telefon yeniden çaldı; Büyükbaş Müdür suratını muşmulalaştırarak konuşmaya başladı :

«Buyurun, emredin kardeşim! Sizin orda partide kimler var?. Genel Merkezciler mi, Yaylacı-

lar mı?. Ne! Yeni Dünyacılar mı?. Allah Allah, onlar da nerden çıktı? Bu dünyada ne işleri var. Neyse laf olsun diye söylüyorum elbet.. Mazot bulur bulmaz göndereceğim kardeşim. Haa! Yol mu yapıyorsunuz oralara?. Seçim yolu elbet, seçim yolu!. Olacak o kadar. Makinelere mazot bulamıyorsunuz demek? Partimizin güç durumda kalmasına kimin gönlü razı olur kardeşim, ilk fırsatta bir şeyler yapacağız. Hadi güle güle, ben sizi arar durumu bildiririm.»

Büyükbaş Müdür telefonu kapattıktan sonra ayağa kalkarken kendi kendine söylendi:

«Bu politika da amma incelikli iş haaa!. Bir de Yeni Dünyacılar çıktı partinin içinde. Bunlar da kim oluyormuş, gidip Bakan'a bir soralım bakalım.»

Büyükbaş Müdür kapının önünde düğmelerini ilikleyip saçlarını parmaklarıyla düzelttikten sonra Petrol Bakanının odasına girdi:

«Sayın Bakanım, dedi, filan ilin Yol Müdürlüğünden telefon ettiler. Orada seçim için yol yapımına başlamışlar. Bu yol yapılırsa partimiz için oylar çantada keklik diyorlar. Ancak yol makinelerinin mazotu bitmiş, acele mazot istiyorlar o bölgeye.. Bu arada efendim, uyanıklık edip laf arasında partinin durumunu da öğrendim. Orada örgüt Yeni Dünyacıların elindeymiş. İçime bir kurt düştü, size bir sorayım dedim. Yanlış bir iş yapmıyayım. Malum ya artık politikanın inceliklerini yavaş yavaş öğreniyorum.»

Büyükbaş Müdür bunun üzerine bir de «Hi. Hi!.» diye sırıttı. Petrol Bakanının kaşları çatıldı:

«Nah yapar onlar yolu, dedi, mazot bulurlar da...»

Büyükbaş Müdür hepten yılışarak yineledi :

«Nah yapar onlar yolu, mazot bulurlar da...»

Sonra Petrol Bakanının gözlerinin içine bakarak sordu :

«Peki, bu Yeni Dünyacılar ne oluyor efendim? Onlar da Genel Merkeze karşı değil mi? Biz de karşıyız?»

Bakan, bilgiç bir tavırla gülümseyerek yanıtladı :

«Sen bu politikanın inceliklerini öğreninceye kadar emekli olacaksın. Onlar da Genel Merkeze karşı ama, bizden değiller. Kendi başlarına Genel Merkezi ellerine geçirmeye bakıyorlar. Şimdi kendi bölgelerinde seçimleri kazanırlarsa parti içinde güçlenecekler. Dikkat et, keratalar Genel Merkezcilerin yönetimde olduğu illerde bir karış yol yapmazlar. Bütün makinalar hep Yeni Dünyacıların egemen olduğu illerde çalışıyor. Geçen gün kendi seçim bölgemiz için bir yol onarımı istedik de atlattılar. Seçimlerde Genel Merkezcilerle biz Yaylacılar kendi bölgelerimizde başarı sağlayamazsak, Yeni Dünyacılar Partiyi ele geçirmeyi tasarlıyorlar. Sen de ona göre ayağını denk al. Bak, politikanın bütün inceliklerini anlatıyorum sana.»

«Sağ olun sayın Bakanım! Çok şeyler öğreniyorum. Bugüne kadar hiç bu kadar ince şey görmemiştim doğrusu!.»

O

O sırada Yol İşleri Bakanının görkemli odasında Yol İşlerinin Büyük Başmüdürüyle, ya da Büyükbaş Müdürüyle Bakan konuşmaktaydı. Büyükbaş Müdür, Bakan'a bilgi sunmaktaydı :

«Efendim seçimleri kazanmamız için yolların yapılması gereken illeri ve ilçeleri bir liste olarak hazırladım. Uygun görürseniz, bunlara göstermelik bir iki makine gönderelim, seçime kadar çalışıyormuş gibi yapsınlar.»

Bakan keyifli keyifli koltuğuna yaslanarak sırtını kaşıdı :

«Aferin be, dedi, sen de politikanın inceliklerini öğreniyorsun. Şimdi sen oku. Geç dediklerimi geçersin, yap dediklerime bir iki makine gönderirsin.»

Büyükbaş Müdür elindeki listeden okumaya başladı :

«Filan ilin falan ilçesi...»

«Genel Merkezcilerde, geç!..»

«Falan ilin filan bucağı?..»

«Yaylacılarda, geç!.»

«Feşmekan ilin fişmekan ilçesi?.»

«Genel Merkezci keratalar, geç!..»

«Filan ilçenin falan bucağı?.»

«Haa! O bizden, Yeni Dünyacıların. Oraya göndermemiş miydik daha önceden yahu!. Aman, göndermediysek hemen gönder.»

«Göndermiştik ama efendim makineler çalışamıyormuş, biraz önce telefon ettiler.»

«Niye çalışamıyormuş?»

«Mazot bulamıyorlarmış.»

Yol İşleri Bakanı kızgınlıkla elini masanın üzerinde şaplattı :

«Yahu Petrol Bakanlığından istemiyorlar mı? Sen Petrol İşleri Büyükbaş Müdürü olacak o herife telefon etmedin mi?. Partimiz seçimi kaybedecek demedin mi? Ne biçim partili bunlar!.»

Büyükbaş Müdür süt dökmüş kedi gibi yalanıyordu :

«Ettim efendim, iki kez konuştum. Anladığıma göre atlatıyorlar.»

«Vay namussuzlar orada parti örgütü bizim elimizde diye, bizi güç durumda bırakmaya bakıyorlar. Parti içi muhalefet yapıyorlar desene?..»

Büyükbaş Müdür kafasını sallayarak :

«Parti içi muhalefet olacak herhalde efendim. Hani kongrelerde partiye hizmet yarışı dedikleri bu olsa gerek!.»

Bakan içini çekti :

«Öylediiir!. Resmî adı partiye hizmet yarışıdır. Sonra da parti içi muhalefet diye arabanın tekerine çomak sokarlar, yemedikleri herzeyi bırakmazlar.»

Büyükbaş Müdür mırıldanır gibi söylendi :

«Politikanın incelikleri bunlar demek...»

«Bunlar aslında kalınlık ama, bizde incelik diye gidiyor işte...»

Bakan birden koltuğunda doğruldu :

«Dur, ben şu Yaylacılarla bir uğraşayım, dedi. Genel Merkezi bunların üstüne saldırtayım da görsünler günlerini.»

Sekreterinden hemen parti genel merkezini telefonla bulup bağlamasını istedi. Biraz sonra partinin Genel Sekreteriyle konuşuyordu Yol İşleri Bakanı :

«Gözlerinden öperim sayın Genel Sekreterim. Partimiz için çalışıyoruz işte. Yalnız sana bir haber vereceğim. Şu yaylacılar Genel Merkezi köstekliyorlar, haberiniz ola... Tabii ya, hem de nasıl köstekliyorlar. Petrol Bakanlığı onlarda ya, yalnız kendilerine çalışıyorlar. Genel Merkezcile-

rin egemen olduğu illere ne mazot ne benzin gönderiyorlar. Biz makineleri gönderiyoruz, mazot bulamadıkları için çalışamıyor makineler. Valla bu durumda bu seçimler tehlikeye girer.»

Yol Bakanı, telefon kulağında biraz duraladıktan sonra :

«Ne!» diye bağırdı. **«Onlar da bizden mi şikâyet ediyor. Biz yol makinelerini Genel Merkezcilerin bölgelerine göndermiyor muşuk öyle mi?. Olacak şey değil Genel Sekreterim. Böyle de parti içi muhalefet olur mu canım! Bak, ben de onlara zırnık makine gönderirsem. Alsınlar bakalım, seçimi de görelim! Kusura bakma, insanın tepesini attırıyorlar. Peki Genel Sekreterim, peki. Biz yine partimiz uğruna elimizden geleni yapmaya çalışacağız, hiç merak etmeyin. Siz önce şu Yaylacılardan mazotu sağlamaya bakın.»**

Yol Bakanı telefonu kapattıktan sonra, karşısındaki Büyükbaş Müdürüne :

«Büyükbaş Müdür hazretleri, bu işin sonu galiba yaş» dedi.

Büyükbaş Müdür de umutsuz bir biçimde yineledi :

«Evet efendim, bir hayli ıslak görünüyor.»

○

Aynı sırada Kömür Bakanının telefonu tatlı tatlı çaldı. Telefonlar her zaman filimlerdeki gibi acı acı çalmaz ya...

Bakan telefonu açtı. Karşı tarafta partiye yeni giren ve filan ilden adaylığını koyan profesör Feşmekan konuşuyordu :

«Sayın Bakan, burada bir ilçe var, yıllar yılı

kömür alamıyorlarmış. Daha önce rakip partiye oy vermişler. Ama bu kez kömürlerini sağlarsak bize oy verecekler. Bütün ilçeye beş bin ton kömür gönderirseniz bu iş tamam. Yalnızca beş bin ton kömür. Adamlar yıllardır kömür yüzüne hasret. Aman ne olur, ihmal etmeyin. Her kömür tanesi bir oy demek, bir oy demek sayın Bakanım.»

Sayın Bakan, poposuyla koltuğunu folluk gibi eşeleyerek :

«Sayın profesörüm, dedi, **emriniz başımın üstünde. Ama ne yazık ki, şu anda emrinizi karşılayacak kömür yok elimde. İlk fırsatta göndereceğim. Seçmenlere vaad edebilirsiniz. Siz politikada yenisiniz daha sayın profesörüm. Politikanın inceliği budur. Politika demek biraz vaad demektir. Hiç merak etmeyin, saygılar sunuyorum.»**

Bakan telefonu kapattıktan sonra :

«Püh!» diye telefonun üzerine doğru güldü :

«Beş bin ton kömürmüş. Sen Genel Merkez kontenjanından gel listenin başına kurul, ondan sonra seçilmek için kömür iste. Hadi bakalım, yürü de ense traşını görelim. Burda parti içi iktidar için yıllar yılı çalışanlara kömür vermeyip de sana mı vereceğiz! Püh, güleyim bari!.»

○

Bakan Büyükbaş Müdüre, Büyükbaş Müdür Başmüdüre, Başmüdür müdürlere, şeflere, şefler memurlara durumun bombok oluşunun nedenlerini eskilerin deyimiyle **«lisan-ı münasiple»** yani uygun bir dille, kimi zaman da kaş göz hareketleriyle anlatmışlardı. Şimdi artık her yerde uyumlu bir çalışma sürdürülüyordu.

Halk bu uyumlu çalışmanın içyüzünü bilmediğinden, işlerin niçin günden güne boka gittiğini de pek anlamıyordu. Örneğin elektriklerin zırt pırt kesilmesine bir türlü akıl erdiremiyordu.

Oysa ta Büyükbaş Müdürden başlayan uyumlu çalışma elektrik santrallarına kadar yansımıştı.

Santraldaki nöbetçi memurlarla şefler işi aksatmayacak biçimde ya tavla oynayarak ya da televizyon seyrederek zaman geçirirlerdi. Onlar bir yandan tavla oynarken ya da televizyon izlerken elektrik santralı da kendiliğinden çalışırdı.

Şef tavlada yenilince kızar, memura:

«İndir ulan şalteri!» diye emir verirdi.

Memur falan semte elektrik veren şalteri indirir, o semt karanlıkta kalırdı.

Şalteri indirilen filan ya da falan semtler daha çok aynı yöreler olurdu. Bir önceki seçimde verdiği oylarla şimdiki iktidarı oluşturmada payı bulunan bölgelerdi bunlar... Bu memurlarla bu şefler de bu iktidarla beraber bu görevlere gelmişlerdi. Çünkü hepsi o partinin, daha doğrusu o partideki bir hizbin adamıydı. Partileri iktidardaydı ama, hizipleri partinin içinde iktidarda değildi. İşte ,işlerin bombok gitmesinin nedeni ve de politikanın inceliği buradaydı. Anlıyacağınız bizim hizip parti içi iktidara oynuyordu.

Tavla oynarken şef gele atmaya başlayınca:

«İndir şu şalteri, belki uğurum gelir» der, memurlardan biri koşup şalteri indirir, falan bölge karanlıklara gömülürdü.

Ya da televizyon seyrederken, seçim konuş-

maları programında partilerinin başkanı Başbakan konuşmaya başladığında her memur bir şaltere koşar, filan ve falan yörelerde elektrikler kesilir, kimse Başbakanın konuşmasını dinleyemezdi. Şef kahkahalarla güler:

«**Bizimki karanlıkta göz kırpıyor gene**» derdi.

Memurlar da coşkuyla:

«**Nah oy alır bu kez bizim parti!**» diye keyiflenirlerdi.

Televizyonda Başbakanı izlemek için tam ayaklarını altına alıp sedire kurulduğu sırada elektrikler kesilince hevesi gursağında kalan emekli Emin Bey ise:

«Hanımı» derdi. «**Şu demokrasi ne güzel şey. Başbakanla vatandaşın hiç farkı kalmıyor. Bak Başbakan konuşurken bile elektrikler kesilebiliyor. Eskiden hiç böyle şey olur muydu? Tam tersine mitinglerde bile muhalif partilerin elektriğini keserlerdi. Şimdi böyle şeyler olmuyor. İşte bak, Başbakanın bile elektriği kesiliyor. Şu demokrasi ne güzel şey.**»

○

O günlerde telefonlar vızır vızır çalıştı. Bakanlıklarda telefonlar çaldı, parti örgütlerinde telefonlar işledi durdu.

Her telefonda da seçim öncesinin ince politikası yapılıyordu. Yaylacılar Yeni Dünyacılardan, Yeni Dünyacılar Yaylacılardan, her ikisi de Genel Merkezden ve Genel Merkezciler de öteki ikisinden yakınıyor, politikanın incelikleriyle biribirlerine kazık atmaya ve seçim sonrasında

parti içi iktidarı ele geçirmeye bakıyordu. Denilebilirdi ki, seçimleri, yani ülke iktidarını partinin elde tutmasını pek düşünen yoktu. Varsa yoksa parti içi muhalefet ve parti içi iktidar idi.

Böylece seçimler yapıldı. O gece oy sayımını Genel Merkezciler, Yaylacılar ve Yeni Dünyacılar ayrı ayrı yerlerde, her biri kendi **«karargâhında»** izliyordu.

Gelen her sonuç, üç karargâhtan mutlaka ikisinde sevinç, birinde üzüntü yaratıyordu. Örneğin parti örgütüne Genel Merkezcilerin egemen olduğu bir ilde mi seçim kaybedilmiş, Yaylacılar ve Yeni Dünyacılar takkeyi havaya atıyorlardı. Yaylacılar hınçla :

«Mazottan ne haber!.» diyordu.

Yeni Dünyacılar :

«Yoldan ne haber!» diye zevkleniyordu.

Ya da Yaylacıların parti örgütünü ellerinde tuttuğu bir ilde seçim yitirilince, Yeni Dünyacılar :

«Yaaa!» diye bıyık altından gülümsüyorlardı. **«Yalnız mazot, popoyu kurtarmıyor. Yolunuz olmazsa böyle yaya kalırsınız işte Tatar Ağaları!.»**

Bu sonuca Genel Merkezciler de seviniyordu :

«Oh olsun, diyorlardı. **Genel Merkezi devirmeye kalkar mısınız? Şimdi oturun kıçınızın üzerine de aklınız başınıza gelsin!.»**

Gelen sonuçlara göre, iktidar partisi seçimleri hemen her ilde yitiriyordu. Kimine Genel Merkezciler sevindi, kimine Yaylacılar kına yaktı, kimine de Yeni Dünyacılar takke fırlattı... Ve sonunda koskoca parti boydan boya yattı.

○

Partinin boylu boyunca yattığı gecenin sabahında üç Büyükbaş Müdür, büyük başlarını başbaşa vermişler, uykulu gözlerini oğuşturarak konuşuyorlardı.

«Olan bize oldu. Yeni hükümet bizi dehlemeden istifa etmeli en iyisi.»

«Ulan nene gerek senin parti içi muhalefete karışmak!.»

«Politikanın inceliği bu işte! Fazla incelttin mi kopuyor.»

«Bizimkiler ülkede iktidardan düştüler, bakalım parti içinde iktidarı kim kapacak. Kimsenin de kimseye söz söyleyecek durumu yok ya...»

«Söylerler arkadaş, söylerler. Politikanın inceliği budur. Sonunda üçünden biri yine partinin başına oturur. Ya biz kimin kucağına oturacağız, onu düşünün!..»

SEÇİME BİR İKİ

BİZİM Rıfkı Bey kırk yılın başı aday olmuş, ilk kez seçim gezisi için bir otomobil kiralamaya kalkmıştı. Büyük partilerin büyük liderleri gibi **«Seçim Otobüsü»** ile dolaşacak değildi ya... Ona da bir taksi düşüyordu. Pazarlık ederken şoför:

«İstersen dolmuş usulü yapalım» demişti. **«Daha ucuza gelir.»**

Bu öneri Rıfkı Beyin aklına yattı:

«Peki, başka aday var mı?» diye sordu.

«Bulurum abi!» dedi şoför ve başladı bağırmaya:

«Seçime bir iki... Seçime bir iki... Haydi kalkıyor, seçime bir iki..»

Kahvenin önünde oturanlar şoföre laf attılar:

«Ne o yine hangi partinin mitingine adam topluyorsun. Yevmiye kaç?»

«Bu seferki adam toplama değil. Aday arıyoruz, aday.»

«Ohoo! Aday çok. İstediğin kadar bulursun ama, adam bulamazsın.»

«Hani var mı aday olacak biri. Hemen Meclise gönderiyoruz. Hadi seçime bir iki...»

Sonunda Şemsi Beyi buldular:

«Hadi bari ben aday olayım» dedi. **«Zaten bu sabah hanım beni evden kovmuştu. Birkaç gün etrafta dolaşır adaylık yaparım. Dönüşte hanım da beni özlemiş olur.»**

Şoför:

«Dönüşte senatörsün Şemsi Baba» dedi. **«O zaman hanım düşünsün. Sen de bu eve dönersen adam değilsin!.»**

«Niyeymiş o? Kırk yıllık karım ayol!»

«Olur mu babam! Bu millet senden hizmet bekliyor. Başkente gideceksin, Meclise gireceksin, ülke sorunlarını çözeceksin.»

«Ay, dur!. Çözeceksin dedin de aklıma geldi Pantolonumun içinde donumun uçkurunu çözmüştüm. Onu bağlayayım da öyle geleyim.»

Şemsi Baba, kahvehanenin tahta masasının köşesine tutunarak bir ayağı kaykılmış köhne iskemleden yavaş yavaş doğruldu, duvara doğru döndü, pantalonunu biraz aşağı indirdi, donunu çekip uçkurunu bağladı. Sonra şoföre dönüp sordu:

«Şimdi ne yapacağız?»

«Seçim bölgesini dolaşıp nutuk atacaksınız.. Dışarı gel, arabada bir aday daha var. Onunla pazarlık edeceksiniz.»

«Ne pazarlığı yahu! Bir de üste para mı vereceğiz? Hani bu adaylık kazançlı iş diyorlardı?»

«Oo! Seçilirsen kazançlı. Önce vereceksin. Kaz gelecek yerden tavuk esirgenir mi?»

Şoför, Şemsi Baba'yı alıp kahvenin önüne çıktı, Rıfkı Beyle beraber kaldırımın üzerindeki alçacık iskemlelere oturdular. Şoför:

«Tanıştırayım,» dedi. «**Pek muhterem ve kıymetli adaylarımızdan Rıfkı Bey. Yine pek muhterem, Allah eksik etmesin, ve de çok kıymetli, sizden iyi olmasın, aday Şemsi Baba...**»

El sıkışmak üzere ikisi de aynı anda alçak iskemlelerden kalkmak için öne doğru eğilince kafaları orta yerde birbirine tosladı. İkisi birden:

«**Memnun oldum**» dedi.

Şoför:

«**Ben de. .**» dedi.

Rıfkı Bey, kendini tanıttı, hangi partiden olduğunu söyledi ve:

«**Ümit ediyorum ki, çok medenice, çok örnek bir seçim kampanyası ortaya koyacağız.**» dedi.

Şemsi Baba:

«**Ben de koyacağımızı umuyorum**» diye mırıldandı.

«**Böylesine dostane bir seçim kampanyası herkese ve birbirlerinin yüzüne bakmayan parti liderlerine de örnek olacaktır.**»

«**Elbet olacaktır.**»

«**Ve bu gezimiz çok ekonomik olacaktır. Bir kere yol parasından tasarruf edeceğiz. Göreceksiniz bu seçim dolmuşu, seçim otobüsünden daha çok tutacak.**»

Şemsi Baba:

«**Doğrusu, ben otobüsü tercih ederdim, o daha eğlenceli oluyormuş**» dedi.

Rıfkı Bey:

«**Otobüs bize mi kalmış beyim**» diye hayıflandı. «**Otobüsü liderler kullanıyor, bize de ancak dolmuş kalıyor.**»

Şemsi Baba:

«**Eh ne yapalım, kalsın**» dedi.

Rıfkı Bey telaşlandı:

«Ne yani, vaz mı geçiyorsunuz?»

«Yok canım, hani bize dolmuş kalsın dedim. Siz varsınız ya, on otobüse bedelsiniz.»

«Teşekkür ederim. Ha sahi, sormayı unuttum. Siz hangi partidensiniz?»

«Ekmek partisinden.»

«Ha, yeni bir parti galiba. Çok memnun oldum. Ön seçimle mi geldiniz, yoksa kontenjandan mısınız?»

«Kontenjandan.»

«Genel Merkezden mi?»

«Hayır, şoförden. Bu şoför arkadaş gel aday ol, dedi, ben de geldim.»

«Aa! Böyle aday olunur mu?»

«Böyle olunmaz ama, senin gibi de olunmaz arkadaş. Bu iş dolmuşla yürümez. Seçim otobüsüne binmek gerek. Bana kalırsa sen otobüsü kaçırmışa benziyorsun. Gel vazgeç bu sevdadan, şurada seninle bir çay içelim. Kalabalıksa, işte kalabalık. Canın ille nutuk atmak istiyorsa burda atarsın.»

Sonra kahve ocağına seslendi:

«Oğlum Rüstem, bize üç çay yap. Kontenjandan olsun!..»

BAŞBAKAN OLACAK ADAM

MUAZZAM Azzam Bey çok sevimli adamdır, tanırsanız mutlaka siz de seversiniz.

Adı Muazzam'dır ama, kendisi hiç de öyle değildir. Tam tersine ufak tefek, halim selim bir adamdır Muazzam Azzam Bey. Saçlarına ak düşmüş, gerdanı pörsümüş, gözleri biraz yuvasına göçmüştür. Muazzam Azzam Beyin yaşamı, adının görkemli anlamıyla gerdanının pörsümüşlüğü ve gözlerinin göçmüşlüğü arasında bir savaşım olarak geçmektedir. Bu savaşımda Muazzam Azzam Bey, adının hakkını vermek istercesine bitip tükenmek bilmeyen bir enerji ile çırpınıp didinir. Öylesine canlı, yorulmak bilmeyen bir insandır. Bir bakarsınız halim selimdir, bir bakarsınız Üçüncü Selim... İşte böylesine renkli ve de sevimli bir kişidir Muazzam Azzam Bey.

Emeklidir ama yine de arı gibi çalışır Muazzam Azzam Bey.

Aferin sana Muazzam Azzam Bey!.

Her akşam altı otuz beş treninde rastlarsınız Muazzam Azzam Beye. Eskiden aynı vagonun aynı bölümlerine aynı kişiler biner, herkes birbiri-

ni tanır, konuşa söyleşe yolculuk edilirdi. Şimdi bu kalabalıkta artık istediğin yere binmenin olanağı yok. Kim nereyi denk getirirse oraya biniyor ve bindiğine şükrediyor.

Muazzam Azzam Bey'in bundan yakındığı yok. Üstelik o bu kalabalığın yarattığı kargaşadan hoşnut da... Çünkü her akşam başka vagonlarda, değişik insanlarla yârenlik etmenin zevkine bayılıyor. Evet efendim, Muazzam Azzam Bey, sandığınız gibi **«sohbet ehli»**dir, konuşmayı sever, kimilerine göre geveze bile sayılabilir.

Her akşam yaptığı gibi o akşam da Muazzam Azzam Bey gara yine altıyı çeyrek geçe gelmişti. Altıonbeş treni binilecek gibi değildi, aslında o da binmezdi bu sardalya kutusu gibi insan konservesi vagonlara. Altıyirmibeşe bile binmedi, çünkü oturacak yer bulması kuşkuluydu. Biraz bekledi, altı otuzbeş treni gelince hemen ona daldı. Bu arada tren arkadaşlarından Vefik Beye rastlamıştı, karşılıklı cam kenarında oturdular. Günün yorgunluğunu çıkarırcasına, yanaklarını şişirip soluklarını birbirlerinin yüzüne hohladılar.

«Puff! Allaha şükür,» dedi Muazzam Azzam Bey, **«Bugün de oturduk. Ben hep böyle yapıyorum Vefik Beyciğim, bir sonrakine binip rahat rahat oturuyorum. Bu yaştan sonra ayakta dayanamıyorum.»**

«Yaa! Ben de öyle Muazzam Beyciğim, dedi Vefik Bey. **Ben de ayakta dayanamıyorum, oturarak rahat oluyor. Geç olsun da oturarak olsun değil mi ya? Eve erken gitsek bir şey mi yapacağız sanki!. Eskidenmiş o; koştura koştura git ayakta, keyfini çıkar evdeki yatakta!»**

Bu sırada yanlarına on yedi - on sekiz yaş-

larında bir delikanlı gelip oturmuştu. Muazzam Azzam Bey başını sallayarak Vefik Beyin sözlerini onaylıyordu:

«Şimdi bekleyenimiz yok. Köroğlu eve geldiğimizin bile farkına varmıyor. Kırk beş dakikalık yolu ayakta gideceğime, böyle bir sonrakine binip oturuyorum.»

Yandaki yeni yetme delikanlı da hemen havaya girdi:

«Ben de hep böyle yaparım. Bir sonrakine binip otururum. Yalnız neye bozuluyorum, biliyor musunuz?»

Vefik Bey o güzelim omuzlarını silkti:

«Ne bileyim evladım!.»

«En çok gözümün içine bakarak yer isteyen yaşlılara bozuluyorum. Oturmak istiyorsan, git bir sonraki trene bin, değil mi ya?. Bakın, siz böyle yapıyorsunuz işte, ne güzel. Bazıları son dakikada geliyor, bir de biz genciz diye bizden yer istiyor. Böylelerine ben çok bozuluyorum, yer de vermiyorum.»

«İyi ediyorsun yavrum, dedi Muazzam Azzam Bey, **otur elbet, popona sağlik!.»**

Vagon arı kovanı gibi doluyordu.

Tıklım tıklım olduğunda yüzü bol boyalı ince uzun bir kadıncağız:

«Şöyle biraz sıkışsanız da ben de ucuna otursam» diye ortaya konuştu. Muazzam Azzam Beyin yanındaki delikanlıyı tatlı tatlı iteleyerek kanapenin ucuna yumuşak iniş yaptı. **Vefik** Bey, iyice camın kenarına yapışmıştı:

«Otur kızım, sen de ucuna otur» dedi.

Genç kadın dişlerini göstererek en güzel gülüşlerinden birini yan tarafa attı:

«Yok canım şöyle yarım porsiyon otursam yeter, şu kalabalığa baksanıza! Artık insanlara trenler yetmiyor.»

Muazzam Azzam Bey kendine uzmanlık dalı olarak seçtiği konuya girmek fırsatını kaçırmadı:

«Yetmez elbet kızım, treni bu kadar ucuz yaparsan yetmez. Nerede var bu ucuzluk!»

Genç kadın şaşkın şaşkın Muazzam Beye baktı:

«Aa! İlk kez ucuzluktan söz eden birine rasthıyorum. Halkın pahalılıktan canı çıkıyor, siz ne diyorsunuz!»

«Yoo!» dedi Muazzam Azzam Bey. Bam teline basılmıştı.

«Tren çok ucuz,» diye sürdürdü konuşmasını. **«İki buçuk liraya 30 kilometre yolu dünyanın neresinde gidebilirsiniz? İki adımlık yer için dolmuşa binseniz beş lira alıyor. Bugün bir simit beş lira. Yarım simit fiyatına otuz kilometre yol gidiyorsun. Ucuz değil mi bu!.. Zam yapmak gerek bu tren biletlerine. Zamda geç bile kalındı. Bugün bir simit beş lira! Yarım simit fiyatına tren olur mu hiç!»**

Delikanlı beşlik simit gibi söze karıştı:

«Siz simite ne bakıyorsunuz, aslında o çok pahalı.»

Muazzam Azzam Beye pahalılığı benimsetmenin olanağı yoktu. O her zaman her yerde karada, havada, denizde, herkese karşı her türlü koşullarda ucuzluktan söz eder, zammı savunurdu. Belki de bu tutkusu adından ileri geliyordu. Adının son iki hecesi **«az zam»** demiyor muydu? Soyadı da doğrudan doğruya Azzam idi. Böylece her türlü zammı az bulmayı ve ucuzluktan yakın-

mayı Muazzam Azzam Bey kendine soydan gelen bir kaçınılmaz görev sayıyordu. Bu görev aşkıyla delikanlıyı terslercesine beş liralık simidin ucuzluğunu savunmaya başladı:

«Beş liraya ucuz elbet bu zamanda simit!. Bir sandviç yirmi lira, sen biliyor musun? Simide de ona göre zam yapmak gerek. Zamda geç bile kalındı, fiyatları bir an önce dengelemeli.»

«Sandöviçler hepten ateş pahasına» dedi genç kadın.

Muazzam Azzam Beye pahalılığı kabul ettirmek için boşuna uğraşıyorlardı. Sesini bir ton alçaltarak :

«Efendim, dedi Muazzam Bey, **aslında sandöviç de pahalı sayılmaz. Yirmi kâğıt veriyorsun ama karnını da doyuruyor insanın. Bugün bir lokantaya gidip karnını doyurmaya kalksanız, kaç yüz lira verirsiniz acaba? Lokantanın yanında sandöviç sudan ucuz. Aslında onun da fiyatını ayarlamak gerek. Hoş, yakında zam yaparlar ama, bana sorarsanız, geç bile kalındı. Bir an önce bu sandövice biraz zam yapmalı.»**

İşte Muazzam Beyin kafasının içi buydu. Kafasının dışına bakarsanız biraz ince uzun bir yapısı vardı Muazzam Bey'in kafasının. Yani insanın hayvan dünyasındaki yerini inceleyen antropoloji bilimine göre Muazzam Azzam Bey'in kafası **«dolikosefal»** idi. Örneğin Vefik Bey'in kafası ise **»brakisefal»** yani **«kısa kafa»** bölümüne girerdi. Genç kadının kafası ise **«mezesefal»** denen **«orta kafa»** grubundan sayılırdı.

Kafa meraklıları **kafataslarını** biçimlerine göre böyle üç bölüme ayırmışlardı ama, bize **kalırsa** bu bilimsel ayırım bugün için yetersiz ka-

lıyordu. Günümüzde kafaları içine bakarak da bölümlere ayırmak yararlı olurdu. Örneğin Muazzam Azzam Bey'in kafasına «**dolikesefal**»den çok «**zamosefal**» kafa demek yaraşırdı. Bu kadar zam delisi bir adamın kafasını başka hangi sınıfa sokabilirdiniz ki!..

Vefik Bey burnunu çekti :

«Muazzam Beyciğim lokantaların yolunu unuttuk. Allah vermesin, kapısından girsek ceketimizi bırakıp çıkacağız. Biz sandöviçe simite talim ediyoruz. Lokantalar ateş pahası, ateş!.»

Muazzam Azzam Bey, Vefik Bey'e «**Sen de mi Brütüs!**» der gibilerden baktı:

«Vefik Beyciğim öyle deme! Ne lokantalar var, elli kâğıda pekâlâ karnını doyuruyor. Sen bir de turistik otellerin lokantalarına git de, pahalılığı orada gör. Bakalım, ceketi pantalonu bırakmakla çıkabiliyor musun!. Doğrusu o gariban lokantalara zam yapılsa yeridir.»

«Turistik oteller bizim neyimize, dedi Vefik Bey. **Onu turistler düşünsün.»**

Muazzam Azzam Bey avucunun ayasını Vefik Beyin yüzüne doğru uzattı :

«Turist deyip geçme Vefik Beyciğim. Bugün memlekete onlar döviz getirecek. Ama bu ucuzlukla döviz gelir mi? Sorarım sana, döviz gelir mi? Bugün elmanın kilosu onbeş lira. Bedava!.. Onbeş liraya dünyanın neresinde elma var? Düşün bir sandöviç fiyatından bile ucuz bir kilo elma!. Şimdi turist kilosu onbeş liradan elma alacak da döviz bırakacak öyle mi?. Şaşarım ben sana! Onbeş lirayla döviz toplanır mı? Üzüm de öyle!. Yirmi lira bir kilo üzüm. Dünyanın en ucuz meyvaları bizde. Doğrusunu istersen tu-

rist için de ucuz, bizim için de ucuz meyve fiyatları. Bunlara zam yapmak gerekmez mi yani?»

Genç kadın ufaktan ufaktan Muazzam Bey'e yağ çekti :

«Doğrusu ya!. Onbeş liraya elma çok ucuz. Hiç değilse turistlere dövizle benzin satışı yapar gibi, dövizle elma satışı yapacaksın, elmayı da otuz liradan turistlere sokacaksın!»

«Sokacaksın ya, dedi delikanlı, **memlekete döviz kazandırmak değil mi maksat!..»**

Muazzam Azzam Bey keyiflenmişti :

«Bakın çocuklar, dedi, ben **ucuzluk ve zam işine çok meraklıyım. Bu işi incelemişimdir. Yakından da izlerim. Nerede ne ucuzdur, neye zam yapılması gereklidir, ezbere bilirim. Öyle pahalılıktan öldük bittik palavrasına pabuç bırakmam!»**

Bu kez ayakta kadavrası çıkmış olanlardan biri aşağı doğru sözü sarkıttı :

«Yaşa be baba! Hiç böylesini görmemiştim. Nasıl oluyor bu ucuzluk anlat bakalım.»

Muazzam Azzam Bey kaşlarının altından şöyle bir baktı. Onu zam yolunda konuşmaktan kimse alakoyamazdı. Karnından konuşanlara nasıl **«vantrolog»** deniyorsa Muazzam Azzam Bey'e de **«zampolog»** adı verilse hakkıydı.

«Elbet, diye sürdürdü konuşmasını, **yalnız tren mi, vapur fiyatları da ucuz bizde. Otobüs bile ucuz. En ucuz otobüs de Bursa'da. İkibuçuk liraya kentin bir ucundan öteki ucuna gidiyorsun. Ondan sonra otobüs idareleri zarar ediyor diyorlar. Zam yapmazsan elbet zarar eder kardeşim!»**

Poposunun yarısı kanepenin ucundan dışarı sarkan genç kadın yağcılığını sürdürdü :

«Haklısınız. Nasıl olsa ben trenle gidip geliyorum, otobüse zam yapmalı.»

«Yalnız otobüse mi hanım. Benzine de zam yapmalı. Birine zam yap ötekine yapma! Olur mu! Üstelik Avrupa'nın en ucuz benzini bizde. Buna zam yapmak şart efendim!.»

Genç kadın memelerini hoplatarak umursamazlıkla omuz silkti :

«Yapsınlar. Benzine de zam yapsınlar, bana ne!»

Ayakta kadavrası çıkmış, kaburga kemikleri kalabalıktan arkasında duranın kaburga kemiklerine yapışmış genç adam :

«Yapsınlar ya, yapsınlar!. Sen de oh de!..»

Muazzam Azzam Bey, başını eğerek genç kadının göğüslerine yercesine baktı :

«Daha nelere zam yapılması gerek biliyor musunuz?» derken yanıt yukardan geldi:

«Biliyoruz, tavuk göğsü fiyatlarına...»

Muazzam Azzam Bey hiç bozuntuya vermedi :

«Yalnız tavuk göğsü fiyatlarına mı?. Bütün muhallebicilerin bugün zam haklarıdır. Tavuk göğsüne de zam yapmalı, kadın göbeğine de...»

Vefik Bey de karşıdan çapkın çapkın gülümsedi :

«Vezir parmağını da unutma Muazzam Beyciğim, anlarsın ya!»

«Elbet, elbet» diye sözü geçiştiren Muazzam Bey :

«Şaka bir yana dedi, ben pahalılık var diyenlere şaşıyorum. Bak şurda sizlere saymadım

mı nelerin ucuz olduğunu. Alın size bir örnek daha: Keçiboynuzu!.. En besleyici gıda, insanın seks gücünü de arttırıyor. Bizde sudan ucuz. Bunları görmüyorlar, ondan sonra tutturuyorlar bir yumurta on lira diye kıyamet koparıyorlar. Kardeşim aslında yumurta da ucuz. Bir tavukla kıyaslarsan yumurta da çok ucuz!»

«Eh, tavuklar ateş pahası olunca...»

«Öyle deme be Vefik Beyciğim! Şimdi bir hindiyle kıyaslarsan tavuk ucuz değil mi yani!.»

«Oho! Hindiye ne bakıyorsun sen, onlar ateşten gömlek.»

«O kadar da abartma be canım! Bugün hindi kadar kuzular kaça satılıyor biliyor musun!.»

Bu sırada Vefik Bey camdan dışarı baktı:

«Hadi kalk, dedi, bizim istasyona geldik. Yolun nasıl bittiğini anlamadık.»

«Anlamadık ya, dedi Muazzam Azzam Bey. Hem de otuz kilometre yol. Bunca yolu ikibuçuk liraya geldik. Şimdi ucuz değil mi bu? Doğrusu bu tren fiyatlarına biraz zam yapmak gerek.»

Muazzam Bey inmek için kalabalıktan kendilerine yol açmaya çalışırken, kadavrası çıkmış adam:

«Hayırlı akşamlar Bey amca, dedi. Çok hoşuma gittin, kıyaksın, vallaha!. İnan bana, tam Başbakan olacak adamsın! Hadi uğurlar ola!..»

BABALARIN
BABASI
ŞAM BABASI...

TEMEL Onbaşı, arkadaşı Hasan'a memlekette babasının öldüğünü bildirecek. Böyle acı haber pattadak adamın yüzüne söylenmez ya... Alıştıra alıştıra, atın terini soğutan seyis gibi lâfı dolaştıra dolaştıra **«lisan-ı münasip»** ile söyleyeceksin.

«Ule Hasan anan var midur de?»

«Vardır ya. Niye soraysun çi?»

«Hiiç! Sordim. Peçi kardeşin var midur?»

«Vardır da. Niye soraysun çi?»

«Hiç! Sordum. Peçi amucen var midur?»

Hasan kızmaya başlamış, bu kez sert bir biçimde yanıtlamış :

«Vardır da! Niye soraysun ha!..»

Ve Temel Onbaşı final sorusunu patlatmış :

«Ule Haçan baban da var midur?»

Hasan daha kızgın :

«Vardır da,» der demez Temel Onbaşı sağ elinin baş parmağını işaret parmağı ile orta parmağının arasından geçirip yumduğu avucunun

bileğini sol avucunun ayasında olanca gücüyle şaplatmış :

«**Naaa var!..**»

Aynı bu yakıştırmadaki gibi, Hasan arkadaşı Hüseyin'e sordu :

«**Baban var mı?**»

Bu kez yanıt Karadeniz fıkrasındakine benzemiyordu :

«**Yok**» dedi Hüseyin. Hasan aynı soruyu Aliye sordu :

«**Senin baban var mı?**»

«**Yok**» dedi Ali. Hasan :

«**Benim de babam yok,**» dedi. «**Kendimize bir baba bulmalıyız. Anladınız mı, kendimize bir baba bulacağız.**»

Hüseyin :

«**Vallahi geçen gün benim de canım çekti,** dedi. **Konak iskelesinin babaları şahane bir şey. Böyle bir baba edinsek hiç de kötü olmaz.**»

Ali karşı çıktı :

«**Hayır! Ben şam babası isterim. Yaşasın babaların babası şam babası.**»

Hasan ikisini de susturdu :

«Kesin **sesinizi! Ne iskele babası, ne şam babası!. İlle de Mafya Babası!. Bize iyi bir Mafya Babası gerek, ancak böyle köşeyi dönebiliriz.**»

Kafa kafaya verip bir Mafya Babası buldular. Bu baba tam onlara göre kendi halinde bir babaydı. Yaşını başını almış, köşeye çekilmiş, ufak tefek sigara kaçakçılığı ve seçkin iş yerlerinden haraç alarak geçimini sürdürüyordu. Öyle büyük babalar gibi silah kaçakçılığı yapmıyor, hükümetler kurdurup hükümetler devirmiyordu. Ama yine de «**Yeraltı Dünyasının Pat-**

ronu» olarak sözü geçiyordu. Bizim üç ahbap çavuşlara da bu kadarı yetip de artardı bile.

Hasan, Hüseyin ve Ali «**Baba**»yı kaçırmayı kararlaştırdılar. Hemen bir plan yaptılar.

Babayı kaçırmak keçileri kaçırmak kadar kolay oldu.

Asıl zor olan işin fidye yönüydü.

Hasan'ın «**Baba**»nın büyük oğluna telefon edip 100 milyon lira fidye istemesi kararlaştırıldı. Kararlaştırıldı ama, gel de telefon et bakalım!. Bir kere telefonda düdük sesi bulmanın olanağı yok. Konak Alanındaki genel telefon kulübesinde Hasan kan ter içinde kalmıştı, bir türlü Baba'nın telefon numarasını düşüremiyordu.

Bir ara telefon kulübesinin kapısını bir polis açtı :

«**Hadi kısa kes kardeşim, karakola telefon edeceğim. Biz burda Babayı arıyoruz, bir ip ucu buldum, onu acele karakola bildirmek gerek. Sen burda dalga geçiyorsun.**»

«**Ne dalgası**, diye diklendi Hasan, **ben de burda babayı arıyorum. Yarım saattir numara düşmüyor.**»

«**Sen bırak bakayım, bir de ben çevireyim**» dedi polis ve telefonun konuşturgacını elinden aldı.

Polis telefonla boğuşurken Hasan sessizce oradan tüydü. Basmane'ye gidip ordaki bir telefon kulübesine daldı, numarayı çevirdi:

«**Alo! Baba'nın evi mi?. Ne! Emniyet Müdürlüğü mü?. Çık kardeşim, çık aradan!. Alo Emniyet santralı, sen çık aradan. Ben Babanın evini arıyorum.**»

Santraldaki polisin sesi :

«**Şimdi başlarım senin babana!**» dedi ve kapattı telefonu.

Bu olay, ertesi günü gazetelere kocaman başlıklarla yansıdı:

«**Polis, Baba'nın izini buldu!**»

Afedersiniz, **nah** buldu!..»

Asıl aradığını bulan çetebaşı Hasan oldu. Üstelik aradığını telefonla buldu. Baba'nın oğlu Yavru Baba'ya telefonda yekten sordu:

«**Baban var mı?**»

Eğer telefondaki ses «**Var**» deseydi «**Nah var**» deyip uygun bir biçimde konuya girecekti. Ama Baba'nın oğlu değişik bir yanıt verdi:

«**Babam vardı ama, kaçırdılar. Şimdi yok.**»

«**Var, var!.. Yüz milyon verirsen yine baban var.**»

Böylece pazarlık başladı. Babanın oğlu yüz milyon lirayı çok buluyordu. Hasan'ın bir ara tepesi attı:

«**Ne hayırsız evlatsın sen be!**» diye çıkıştı. «**İnsan böyle bir baba için parayı esirger mi? Katil evlat. Babanın katili olacaksın!**»

Baba'nın oğlu son önerisini yaptı:

«**Yirmibeşi peşin, kalanı altı ay vadeli, elli milyona razıysanız gönderin Baba'yı, alın parayı.**»

«**İdare etmez kardeşim,** dedi Hasan. **Sermayesi kurtarmaz. Kaç gündür burda Baba'yı besliyoruz. Yağ yok, şeker yok, mazot yok, kızlar karaborsa! Yüz milyondan aşağı olmaz. Taksitle şam babası mı alıyorsun sen!**»

«**Canın isterse kardeşim. Biz baba filan istemiyoruz. Alın Babayı da hayrını görün**» dedi Babanın oğlu ve telefonu kapattı.

İşte böylece bizim üç ahbap çavuşlar bir baba sahibi oldular.

Üç kafadar Hasan, Hüseyin ve Ali, Baba'yı kaçırıp bir baba sahibi olmuşlar ama, fidye konusunda Baba'nın oğlu Yavru Baba'yla anlaşamayınca Baba ellerinde kalmıştı. Ali bundan çok hoşnuttu :

«**Oh be!**» diyordu. «**Hayatta biz de bir Baba sahibi olduk sonunda. Nasıl olsa üçümüzün de babası yoktu. Şimdilik üç kişiye bir babayı idare edeceğiz. Belki ilerde üçümüzün de ayrı ayrı babaları olur, sonunda belki bizler de birer baba oluruz.**»

Hasan :

«**Aldın mı babayı!**» diye Ali'nin sözünü kesti. «**Sen şimdiden baba komasına girdin oğlum. Alkol komasından daha tehlikelidir bu!. Bırak bu baba sevgisini de başımızın çaresine bakalım.**»

Hüseyin söze karıştı :

«**Baba'ya anlatalım durumu. Mafya Babası değil mi, böyle karışık işleri çözmesini bilir elbet.**»

Baba'yı kaçırıp sakladıkları çadırın içine girdiler. Önce Baba'nın karnını doyurup gönlünü almayı kararlaştırmışlardı. Ali çarşıya gidip taze iki ekmek, yarım kilo beyaz peynir, bir kocaman karpuz, yarım kilo da soğan almıştı.

Baba'nın arkaya bağlı yollarını çözdüler, yer sofrasına buyur ettiler. Ali :

«**Kusura kalma Baba**» dedi. «**Bizim sofra böyle garip sofrası.**»

Mafya Babası :

«**Kusur olur mu evladım**» diyerek bir baş so-

ğanı alıp yerde avucunun ayasıyla ezdi, taze ekmekten kopardı, arasına beyaz peyniri koydu, iştahla yemeğe başladı. Bir yandan da :

«Kusur olur mu evladım, diye yineliyordu. **«Gençliğimi anımsadım şimdi. Ben de böyle başlamıştını bu işe. İnşallah ilerde sizler de iyi birer Baba olursunuz.»**

Arada bir, karpuz dilimini ağzına götürüyor dilimin üzerine yumduğu kırcıl bıyıklarını oynata oynata karpuzu mızıka çalar gibi kemiriyordu. Karpuzun suları çenesinden aşağı akarken :

«Aman, yıllardır böylesine güzel bir yemeğe hasrettim. Doktorlar bunun hiçbirini yedirmezler bana. Soğan zaten yasak. Karpuz da öyle, fazla şeker varmış, dokunurmuş. Peynir tuzlu olduğu için zararlı. Ekmeğin bile tuzsuzunu yediriyorlardı.»

Karpuza bir kez daha yumuldu, suları göğsüne dek süzüldü :

«Oh, hayat varmış» dedi. **«Ne iyi ettiniz de kaçırdınız beni çocuklar. Hay Allah razı olsun sizden.»**

Hasan konuya girmenin zamanı geldiğini düşünüyordu :

«Allah cümlemizden razı olsun da Baba, bu işi nasıl bağlayacağız?. Seninkiler istediğimiz fidyeyi vermiyor.»

«Vermiyorlar mı? Kim vermiyor?»

«Oğlun vermiyor. O kadar paraya değmez diyor.»

«Vay deyyus oğlu deyyus. Nasıl vermezmiş. Ben ona az para mı döktüm. Şimdi benim para-

mı benden mi esirgiyor. Hem de böyle sizin gibi iyi insanlara karşı?.»

Baba arasına peynir sıkıştırdığı ekmekten ısırdı, soğanın cücüğünü ağzına attı. Öyle ya sofranın onur konuğu Baba idi, elbet soğanın cücüğünü o yiyecekti. İri lokmayı iştahla çiğnerken bir yandan da sordu :

«Kaç para istediniz de vermedi eşek oğlu eşşek!.»

Hüseyin :

«Babası için estağfurullah kendisi için amennah!» dedi. Hasan sorunun asıl yanıtını verdi :

«Yüz milyoncuk istedik Baba! Senin gibi koskoca bir Baba için çok mu?»

Ali de söze destek çıktı :

«Hem bu zamanda paranın değeri mi kaldı?. Şimdi bir porsiyon kaymaklı şam babası bile yüz kâğıt! Senin gibi Babaya yüz milyon az bile. Hem o dünkü fiyattı, bugün paranın değeri daha da düştü, yüzyirmiye çıkarmamız gerek. Hele yarın bir de devalüasyon olursa, fiyat daha da artar.»

Mafya Babası, Ali'nin sözünü kesti :

«Bunu bana ne söylüyorsun? Git, oğlum olacak o deyyusa söyle.»

«Söyledik Babacığım, söyledik. Ama laf anlamıyor deyyus. Elli milyondan fazla vermem diyor.»

«Siz de beni vermeyin» dedi Baba. **«Ben burda hayatımdan hoşnudum.»**

Hüseyin karşı çıktı :

«Vermiyelim ama, neyle geçineceğiz biz?. Böyle hergün beyaz peynirle soğanın cücüğünü yeme lüksüne bizim bütçe dayanamaz.»

Hasan ise eylemin ideolojik yönünü ortaya koydu :

«Hem biz seni bu düzene karşı olduğumuzu belirtmek için kaçırmıştık. Şimdi seninle yaşamaya başlarsak, bu düzenle bütünleşmiş oluruz. Seni öldürmekten başka çözüm yolu yok!»

Yetmişlik Baba, görmüş ve de geçirmiş bir tavırla :

«Çok çözüm yolu var oğlum. Bu ülkede, çok yol var. Her yolsuzluğun bir yolu bulunur. Ben size çözüm yolunu söyliyeyim. Siz gidin bu eşek oğlu eşşekden elli milyonu alın. Domuzdan bir kıl koparsanız kârdır. O elli milyonla ben size bir iş çeviririm, ertesi günü eder beşyüzelli milyon. Ondan sonra bu düzeni daha kolay değiştirebilirsiniz.»

Hüseyin ile Ali, Baba'nın bu teklifine yattılar. Öyle ya, Baba bu işlerin Babasıydı. Verdin mi elli milyonu eline, ertesi günü gerçekten beşyüzelli milyon kazanırdı. Hasan ise bu işe pek yatkın değildi, ama sonunda o da razı oldu. Baba ise, düzen değiştirmeyi düşleyenlerin bu düzenin tuzağına düşüşlerini görür gibi olup keyifleniyordu. İçinden : **«Düşmez kalkmaz bir Allah, bir de Baba»** diye söylendi.

○

Hüseyin, Baba'nın oğluna tekrar telefon etti, bir sıkı pazarlık daha geçti. Önce yukardan attı :

«Yüzyirmi milyon isteriz» dedi. **«Enflasyonu görmüyor musun? Paranın değeri paraşüt takmış gibi düşüyor.»**

Baba'nın oğlu Yavru Baba güldü :

«Asıl Baba'nın değeri düşüyor,» dedi. **«Son fiyat yirmibeş milyon. Babayı istersen getir, istersen öldür.»**

Al takke ver külah, sonunda otuz milyona anlaştılar. Fidyenin verileceği yeri namus sözü ile kararlaştırdılar.

Yavru Baba, otuz milyon lira dolu çantayı yaşasa da yaşamasa da farketmeyecek olan otuz paralık bir fedaisiyle kararlaştırılan yere gönderdi. Her büyük davada kendini böylesine bedava harcayan fedailer bulunduğu gibi, yeraltı dünyasında bunlar daha bol ve daha da ucuzdu.

Fidyenin verileceği yerin çevresinde önlem alan polisler, parayı almaya gelen Hüseyin ile Ali'yi kıskıvrak yakaladı. Sonra beraberce Baba'nın alıkonulduğu çadıra gidildi. Orada da Baba'nın başında nöbet tutan Hasan yakalandı ve Baba kurtarıldı. Baba'nın ilk sözü Hasan'a oldu :

«Ben sana demedim mi oğlum, bu düzende çok çözüm yolu vardır diye. İşte görüyorsun, her şeyin bir yolu bulunuyor. Ama ben sizi çok sevdim, bana hep soğanın cücüğünü yedirdiniz. İlerde sizinle beraber çalışabiliriz. Ben bu düzeni değiştirmesini daha iyi bilirim, çünkü ben bu düzenin adamıyım.»

DÜŞTÜ
DÜŞTÜ
NE DÜŞTÜ?

BÜTÜN komşular Tepecik'li Safinaz Teyze'nin evinde toplanmışlardı. Ekonomik, politik ve frigofirik tüm araştırmalar bu toplantılarda yapılırdı. Dillidüdük Raziye bu toplantıların canlı radyosuydu, en son haberleri mahalleye o duyururdu.

Her sesten bir kafa çıktığı için kimin kime ne söylediği pek belli olmuyordu ama, herkesin herkese her şeyi söylediği açık seçik ortadaydı.

Dillidüdük Raziye'nin verdiği son haber üzerine Adaletçi Atiye çığlık atarcasına heyecanla sordu :

«Düşecek mi? Sahiden düşecek mi?.»

Dillidüdük bilgiç bilgiç :

«Düşecek elbet» derken Safinaz Teyze söze karıştı :

«Hükümet mi düşüyor kız? 226'yı buldular demek!..»

Cumhuriyetçi Cevriye şiddetle karşı çıktı bu söze :

«Kim kaybetmiş de onlar bulacakmış 226'yı..

Hükümetin düşeceği filan yok. Onu söyleyen avucunu yalasın. Hükümet dimdik ayaktadır.»

Safinaz Teyze, Dillidüdük Raziye'ye döndü: **«Peki kim düşecek kız?»**

Bu soruyu Sosyete Şaziment bir başka soruyla yanıtladı:

«Galiba bizim Sarı Melahat çocuğunu düşürecek. Zaten kendine hiç dikkat etmiyordu son günlerde.»

Boşuna dememişler, Dillidüdük'ten al haberi diye!..

«Oooo!. O doğuralı bir hafta oluyor» diye güldü Dillidüdük Raziye. **«Senin haberin yok.»**

Toplu taşımacılığa inat, odadakiler toplu bir çığlık attı ve aynı görüşte birleşti:

«Demek, nikahtan önce Melahat çocuğu karnına yerleştirmiş!.»

Safinaz Teyze, dedikoduyu en tatlı yerinde kesti:

«Hadi şimdi onun bunun uçkurunu bırakın da, şu Dillidüdüğün düşecek dediği şeyi anlıyalım bakalım. Ne düşecek diyorsun sen kız?.»

Dillidüdük Raziye yine bilgiç tavrını takınarak:

«Sikaylep düşecek» dedi.

Safinaz Teyze çapkın çapkın Dillidüdüğün suratına bakarak:

«O da neymiş ki, terbiyesiz» diye sordu.

«A.a! Terbiyesizlik bunun neresinde Teyzeciğim. Düpedüz Sikaylep bu.. Uzay laboratuvarı. Hani şu Amerikalıların attığı.»

Sosyete Şaziment, sanki Londra şivesiyle doğrusunu söyledi:

«Skayleeb!»

«Skaylep işte! O düşecek şimdi dünyaya.»

«Benzini bitmiştir herhalde.»

«Bir kaç yıl önce Rusların attığı bir uzay aracı daha düşmüştü dünyaya. Aman ne felâkettir o! Herkesin ödü kopmuştu o zaman.»

Sosyete Şaziment konuya çağdaş bir açıklık getirdi:

«Rusların olduğu için tehlikeliydi. Dünyada kalabalık bir yere düşseydi felaketti. Gerçekten bir felaketti. Ama bu Skayleeb Amerikalıların yaptığı... Onun için bu bir felaket değil, bir nimettir, nimet!.»

Dillidüdük Raziye onayladı:

«Gerçekten bir nimet! Keşke bizim bahçeye düşse.»

Safinaz Teyze çıkıştı:

«Niyeymiş o kız! İstemez, eksik olsun.»

«Aa!. İstemez olur mu Teyzeciğim. Parçasını getirene Amerikalılar elli bin lira verecek. On tane parça kapsak yarım milyon lira eder.»

Adaletçi Atiye kıs kıs güldü:

«İnşallah bizim hükümetin başına düşer de, döviz sıkıntısından kurtulur.»

Sosyete Şaziment:

«Parayı na'pıcaz! Yüz gram kahve verseler daha iyi!.»

Adaletçi Atiye kıs kıs gülerek tamamladı:

«Keşke bizim hükümetin başına düşse de top yekün kurtulsak.»

Cumhuriyetçi Cevriye:

«Ağzından yel alsın kız» diye çıkıştı.

Adaletçi Atiye, yanlış anlamaları önlemek üzere ikinci bir açıklamada bulundu:

«Hükümetten kurtuluruz demedim canım. Hani hükümet para aramaktan kurtulur. Sikayleb midir, nedir, onu parçalar parçalar her birini satar Amerikalılara!.»

Dillidüdük Raziye :

«Şu Ortak Pazara girmeyişiniz de çok kötü oldu» diye sürdürdü sözünü. «Baksanıza, Avrupa'da, Amerika'da herkes sikaylep toto oynuyormuş. Sikaylepin nereye düşeceğini bilen para kazanacak. Ama biz bu Avrupa numaralarının dışında kaldığımız için, bir sikaylep toto bile oynayamıyoruz.»

«Öyle ya!. Ne varmış sanki Araplara yaklaşmakta. Yok üçüncü dünya imiş, yok bağımsızlarmış!.. Şu Cumhuriyetçiler dış politikayı berbat etti doğrusu. Bak şimdi Amerikalılarla aramız iyi olsaydı, ne güzel biz de sikaylep toto oynardık.»

«Yalnız sikaylep toto mu kardeş! Daha neler yapıyor adamlar. Düşeceği günü ve saati doğru bilenlere birer don gömlek veriyorlar. Üzerlerinde sikaleypin resmi var. Ne güzel!. Ayağına geçiriyorsun donu, sen de bir sikaylep oluyorsun.»

«Şarkısını bile yaparlar bu meretin.»

«Elbet! Hemen liste başı olur. Ah o plağı da alamayız ki!.»

«Üzülme kardeş,. Nasıl olsa bizimkiler arajmanını yaparlar.»

Safinaz Teyze tüm bunları dinledi dinledi de, sonunda Marko Paşa gibi sordu :

«Anladım ama, bu sikaylep midir nedir, ne meretse, neden düşüyormuş?»

«Bir bozukluk olmuş, ondan.»

«Eee peki, bu bozukluğu yapan ne oluyor?

Niye bozuk yaptın diye hesap sormuyorlar mı adamdan?»

«Aşkolsun Safinaz Teyze!. Adamın eline sağlık demek varken, sen ne diyorsun! Bu bozukluk olmasaydı, skaylep totoları kim oynayacaktı. Bedavadan sikaylep gömleklerini, donlarını kim kazanacaktı!.»

«Yani, yaşasın skaylep?.»

«Evet, yaşasın sikaylep. Başımıza da düşse yaşasın sikaylep!..»

TARİHE IŞIK TUTUYORUZ

GÖKTEN düşen Amerikan uzay aracı bozuntusunun cakası uzun sürmedi. Filistinli dört gerilla başkentteki Mısır Büyükelçiliği'ni basınca, kamuoyunda Skaylab'ın pabucu dama atıldı. Şimdi varsa yoksa bu baskını konuşuyoruz.

Önce Ana Muhalefet Partimizin Ana Lideri konuşuyor :

«Şu gerilla olacak adamların öne sürdüğü şartlara bakın. Yok, Mısır'daki iki gerilla serbest bırakılacakmış. Yok efendim Mısır ve İsrail'le ilişkiler kesilecekmiş. Yok şu, yok bu!.. Böyle şart mı olurmuş! Koltuğu Demirel'e vereceksin diye tek şart öne sürecek ve direteceksin.

Ama bunlara güven de olmaz kardeşim. Baksana iki gün sonra teslim olup çıktılar. Bunlara inanıp koltuğa oturmaya da gelmez! İnsanı iki gün sonra Karamürsel sepeti gibi ortada bırakıverirler.»

O

Baskının en çok konuşulan yönlerinden biri de Gümrük ve Tekel Bakanı'nın olay yerinde ne aradığı konusudur.

Kimine göre Gümrük ve Tekel Bakanı'nın olay yerine gitmesi çok doğaldır. Çünkü seçkin konuk gerillaların gümrük işleriyle elbet Gümrük Bakanı ilgilenecektir.

Gerillaların ellerindeki koca koca otomatik silahlar gümrüklerden nasıl geçmiştir?

Gümrük Bakanı'nın bunu büyük özveriyle yerinde inceleyip bütün gümrüklerde yalnız Filistinlilere değil, Sandinista gerillalarına da aynı kolaylığı sağlaması Anayasa'nın eşitlik ilkesine uygun değil midir?

Tekel Bakanı olarak da sayın Bakan'ın olay yerine gitmesini gerektiren nedenler vardır. Nitekim, tarihe ışık tutmak için yaptığımız gizli araştırmalar sonunda gerçekleri saptamış bulunuyoruz. Gerillalarla yapılan tarihsel görüşmeler ancak aradan elli yıl geçtikten sonra açıklanacaktır. Ama bizim tarihe ışık tutmak için bu kadar sabrımız olmadığından, bütün sorumsuzluğu üzerimize alarak şimdiden tarihi cascavlak gün ışığına çıkarıyoruz.

Gümrük ve Tekel Bakanı'nın gerillalarla yaptığı telefon konuşmasının bandını yayınlıyoruz :

«Alo gerilla sen misin? Alo, alo! Kapıkule sen çık aradan be!.. Şimdi TIR'ların sırası mı! Alo gerilla! Sayın gerilla! Dinle kardeşim, bak! İyi ki bastınız!.. Baskın basanındır. Ben Karadeniz uşağıyım, böyle şeyleri severim ha!.. Vakti zamanında biz de çok bastık. En sonunda iktidara ayak bastık. Aman dikkat edin siz de sonunda benim gibi yan basmayın.

Şimdi size dünyaca meşhur Türk konukseverliği adına sesleniyorum. Söyleyin bana, siga-

raya viskiye filan ihtiyacınız varsa göndereyim.

Alo, alo!.. Sana demedim ulan Kapıkule, sen çık aradan!.. Her TIR gelişte beni aramanın âlemi var mı be!

Alo gerilla! Sigara var mı orada?

Var ha!

Viski var mı?

Var ha?

Kahve var mı?

Var ha!

Kalay var mı?

Ne!.. O da mı var?..

Silahınız var mı?

Var ha!

Merminiz var mı?

Desenize her şeyiniz var. Bana ihtiyacınız yok öyle mi? Sizi insanlık adına teslim olmaya çağırıyorum. Öhö, öhö!.. Ve aleykümselam!..»

○

Şimdi tarihe tuttuğumuz bu ışık aslında sönük bir ışık... Birazdan çok kuvvetli bir projektör tutarak tarihi donuna varıncaya kadar boydan boya aydınlatacağız.

Tarihin karanlıklarında kalmasına gönlümüzün razı olmadığı en önemli ve de en karanlık nokta Gümrük ve Tekel Bakanı'nın olay yerine niçin gittiğidir. Hiç kimsenin bilmediği bu karanlık noktanın ortak bir yanı vardır. Yalnız Tekel Bakanı'nın değil, bütün bakanların birer polis gibi, birer komando gibi, birer detektif gibi olay yerine koşmalarının nedeni ortaktır.

Biz aşağıdaki açıklamamızla bu ortak karan-

lık noktayı aydınlığa. çıkarıyoruz. Sıkı durun, lâmbayı yakıyoruz!..

«**Kocacığım!**»

«Buyur karıcığım!..»

«**Sen evde ne oturuyorsun hâlâ?**»

«Ya ne yapayım?»

«**Kalkıp gitsene baskın yerine. Bakan değil misin? Git, ne olup ne bitiyor öğren. Gerillalarla bir konuş. Yarın öbürgün bütün komşular bize gelip soracak. Ben Bakan karısı olaraktan ne anlatacağım onlara?**»

«Ama şeker karıcığım, benim Bakanlığımın bu işle hiçbir ilgisi yok ki...»

«**Radyoda biraz önce dinledik, o giden bakanların hepsinin ilgisi var mı?. Bak, radyo hepsinin adlarını nasıl söylüyor. Yarın öbürgün karıları nasıl tafra satacaklar. Gerillalarla kocalarının konuşmasını ballandıra ballandıra anlatacaklar. Kimsenin bilmediği olayın içyüzünü anlatıyoruz diye cakalarından geçilmeyecek. Ben de aval aval ağzımı açıp dinleyecek miyim? Hadi kalk sen de git, bak. Bakan değil misin!**»

«Peki gidelim, bakalım. Mademki Bakanız.»

«**Hadi çabuk ol. Akşama televizyon haberlerine yetişsin. Öyle kenarda pısırık pısırık durma sakın. Ortalara çık, gazetecilerle filan konuş. Televizyon filmcilerini iyi kolla.**»

İşte böylece olay yeri ana-baba gününe döndü. En çok göze çarpanlar simitçilerle bakanlar idi.

Bu kalabalıkta olup bitenlerin çoğu karanlıkta kaldı. Çünkü gerillalar güvenlik örgütünün yaktığı projektörlerin söndürülmesini istemişti.

Projektörler söndürülünce de birçok olay karanlığa gömüldü. Ama biz, her özveriyi göze alarak ve gerillalara da kafa tutarak, hatta bakanların eşlerinden de korkmayarak olayların karanlık noktalarına projektör tuttuk.

İşte böyle sayın Bakan.

Var mı bize yan bakan!..

BAKAN'IN BİLMEM NESİ...

DİLLİDÜDÜK Raziye, koştura koştura Safinaz Teyze'nin kapısına vardı. Bir yandan zili çalıyor, bir yandan da yan evin penceresindeki Sosyete Şaziment'e sesleniyordu :

«Haberin var mı Şaziment Hanım, senin yakışıklı Bakanı artistle yakalamışlar. Aman ne güzel, ne güzel!. Bak, gazetede bütün resimleri var. Hadi çabuk gel, Safinaz Teyze'ye.»

Tepecikli Safinaz Teyze'nin açtığı kapıdan, elindeki gazeteyi miting meydanlarında döviz taşıyan amigolar gibi sallayarak giren Dillidüdük Raziye :

«Aman Safinaz Teyze! Neler oluyor, neler!..» diye bağırdı. Safinaz Teyze, mahallenin ayaklı radyosu Dillidüdük Raziye'yi merakla süzdü :

«Gene ne haberler buldun kız? Söyle bakalım ne olmuş?»

«Aman amaaan!. Neler olmuş ki... Şu gazeteye bak Safinaz Teyze!. Senin pek beyefendi dediğin şu Bakan'a bak!»

Soluk soluğa kapıdan giren Sosyete Şaziment de :

«Hani ne olmuş?» diyerek başını gazetenin üzerine uzattı.

«Ne olmuşu var mı?» diye sözünü sürdürdü Dillidüdük Raziye, **«Bakanı artisle yakalamışlar. Nasıl da kırıştırıyormuş, hiç umar mısın?..»**

Safinaz Teyze bozuk attı :

«Niye ummayacakmışım kız! Herif erkek değil mi! Bakan oldu diye erkekliğini kasaya mı kilitleyecek? Helal olsun!..»

Sosyete Şaziment :

«Kiminle yapmış bu işi bari?» diyerek gazetedeki resimlere yakından baktı, sonra burun kıvırdı :

«Iıh! Yazıklar olsun bu yakışıklı, ağırbaşlı adama. Bula bula bu dördüncü mevki kadını mı bulmuş?..»

Safinaz Teyze, Sosyete Şaziment'e laf yetiştirdi :

«Kıskanma kız! Ne varmış karıda! Fıstık gibi kadın işte! Sen ne bileceksin, elbet bir tadı vardır. Adamcağız çeşni yapmış.»

«Yüzüne gözüne de bulaştırdı işte. İnsan bunu yaptı mı gizli yapar.»

«Adamın ne kabahati var? Kadın açıklamış herşeyi. Sen olsaydın gizli yapardın bu işi değil mi?.»

«Elbet ya, aşk dediğin gizli oldukça güzeldir.»

«Bu kadın artist kızım, artist. Reklamını yapacak elbet.»

Gazeteyi kim bilir kaçıncı kez, aynı heyecanla okuyan Dillidüdük Raziye, okuduğu yere parmak basarak :

«Bakın, bakın!» dedi. **«Kadın Adaletçiymiş de hem...»**

«Gördün mü hele!» diye hayıflandı Safinaz Teyze, «Buna son dakika kazığı derler. Tam seçim öncesinde olan işe bak. Şimdi bu kadını mahsus mu Bakan'ın koynuna sokmuş oluyor bunlar yani?. Eğer böyleyse Bakan için aptallık doğrusu...»

Sosyete Şaziment, futbolculardan ötürü futbola olan ilgisini burada da ortaya koydu :

«Harika bir gol bu! Adaletçilerin Cumhuriyetçilerin kalesine doksandan attığı gol!.»

Dillidüdük Raziye karşı çıktı :

«Golü atan Cumhuriyetçi Bakan yavrum. Üstelik kaç gol attığını da kim bilir. Bakan demek istemiş ki, biz muhaliflerimizi işte böyle yaparız.»

Safinaz Teyze :

«Ben zaten bu adamdan şüphelenmiştim» dedi. Hani o gerillaları öptüğü zaman Adaletçilerin Başkanına ne demişti?. Bir gün seni öpersem karanlıkta öperim dememiş miydi? İşte o zaman bu adamın ne öpücü adam olduğunu anlamıştım.»

Dillidüdük, bu kez elindeki gazetenin başka bir yerine parmak bastı :

«Adaletçilerin Başkanı da öyle demiş zaten. Bakanın karanlıkta ne işler yaptığı anlaşıldı, demiş.»

Safinaz Teyze hışımla :

«Aman o sussun!» diye parladı. «Onun zamanını da gördük, hiçbir şey yapamadı, beceriksiz adam. Hasedinden çatlıyor şimdi.»

Sonra Dillidüdük Raziye'nin elindeki gazeteye uzanarak :

«Ver bakayım, Bakanla beraber resimleri var mı?»

Şaziment atıldı :

«Yok canım, o kadar da olur mu?.»

«Niye olmasın» dedi Raziye. **«Pekâlâ gizli bir makineyle çektirebilirdi kadın. Artist değil mi, filim bile çektirebilirdi. Hem çektirmediği ne malum?. Daha dur bakalım. Zaten sevişirken konuşmalarını gizlice teype almış. Şimdi gazetelere satışa çıkarmış, hangisi çok para verirse ona satacakmış.»**

«Tüh! Tüh!.» diye yakasına tükürdü Safinaz Teyze. **«Bu kadarına da pes doğrusu. Ne malmış bu be!.»**

Sosyete Şaziment'in gözleri parladı :

«Desene kadın köşeyi döndü.»

«Peki Bakan ne diyor bu işlere?» diye sordu Safinaz Teyze. **«Onun hiç sesi çıkmıyor mu?»**

«Çıkmıyor» diye yanıtladı Raziye. **«Bunları yazan gazetecilere kızıyor musunuz diye sormuşlar. Yok demiş, gazeteler çok önemli bir görev yapıyor.»**

Safinaz Teyze :

«Matrak mı geçiyor ne?» derken Sosyete Şaziment :

«Vallahi doğru» dedi. **«Çok güzel bir görev. Hele bir de şu ses bantlarını yayınlarlarsa, çok daha önemli bir görev yapmış olacaklar.»**

Safinaz Teyze çevresine bakınıp şöyle bir salınarak :

«Aaa!» dedi. **«Yarım saattir burda ayaktayız, gelin içeri oturalım ayol. Zenginin malı züğürdün çenesini yorarmış misali, herifin bilmem nesi için burda çene patlatıyoruz.»**

Hepsi odaya girdiler ve başladılar kaynatmaya.

AÇIK OTURUM

BİZİM Tepecik'li Safinaz Teyze o gece Televizyonda açık oturuma katılanları görünce bir böbürlendi, bir böbürlendi, sormayın. Önce derin bir iç çekti:

«Ah!» dedi. **«Okusaydım ben de böyle olurdum. Siyasete ve tarihe çok meraklıydım ama, kör olası talih, mahalle mektebinden öteye götürmedi beni. Aç hele kız şu televizyonun sesini biraz daha aç.»**

Televizyonda son siyasal gelişmeler üzerine bir açık oturum vardı. Safinaz Teyze:

«Benim adaşım buymuş ha! Pek de güzel kadınmış» diyerek ayaklarını altına alıp koltuğa yerleşti. **«Dur bakalım, neler konuşacaklar? Dinleyelim de aklımız, fikrimiz açılsın; bir şeyler öğrenelim.»**

Açık oturumun sunucusu Sunullah Özsunucu sordu:

«Safinaz Hanım önce sizden başlamak istiyorum.»

Safinaz Hanım, hiç kimseden korkum yok dercesine:

«Buyurun başlayın, rica ederim!» dedi.

Safinaz Teyze, kimsenin sesini çıkarmamasına karşın yine de:

«Susun hele! Susun hele! Bak ne güzel konuşuyor» diyerek televizyona doğru kaykıldı.

«Evet Safinaz Hanım, ilk sorum şu olacak: Son siyasal gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?»

Safinaz Hanım, bu da soru mu der gibilerden lepiska saçlarını sert bir baş hareketiyle arkaya atarak:

«İyi değerlendiriyorum» dedi.

Sunucu Sunullah Bey:

«Hiç söz kesmek alışkanlığım yoktur ama, bir noktayı belirtmek gereğini duyuyorum. Değerlendirmenizin iyi olduğunu siz söylemeyin de, ona biz karar verelim, daha doğrusu sayın seyircilerimiz karar versin. Evet, sözünüzü kesmiş olmıyayım, siz devam edin, buyurun.»

Safinaz Teyze:

«Terbiyesiz adam!» dedi. «Böyle söz kesilir mi? İnsan hiç değilse sözünüzü balla kestim der. Hişt çocuklar! Konuşmayın, durum bakayım adaşım ne cevap verecek?»

Sanifaz Hanım küfür edercesine:

«Teşekkür ederim» dedi. «Ben yine de iyi dezerlendiriyorum diye israr edeceğim. Çünkü, benimle beraber açık oturuma soktuğunuz, üstelik soluma oturttuğunuz Umur Bey siyasal durumu çok kötü değerlendirmektedir.

«Sayın Safinaz Hanım, ben yönetici olarak söz kesmekten hiç hoşlanmam ama, burada bir saplama yapmak istiyorum. Sayın konuşmacıları kötülemeye kimsenin hakkı olmadığını hatır-

latmak isterim. Buyurun, sözünüzü kesmiş olmıyayım, devam edin.»

«Teşekkür ederim! Teşekkür ederim!»

Bu iki kez küfür demekti. Safinaz Hanım konuşmasını sürdürdü:

«Efendim, ben ona kötü demiyorum. Kendisi iyi hoş çocuktur ama, düşünceleri kötü. Bu açık oturumda ne soracağınızı bilmediğim halde, bakın yanımda bir sürü belge getirdim. Şimdi size burada, bu Umur Beyin siyasal durum hakkında daha önce söylediklerini okuyacağım. Siyasal durumu nasıl kötülediğini göreceksiniz.»

«Efendim sözünü kesmek istemem ama, şunu belirteyim. Siz onu bırakın o kötülemişse siz övün burada, olsun bitsin. Biz sizin düşüncelerinizi öğrenmek istiyoruz. Sözünüzü kesmiş olmayayım, buyurun.»

Safinaz Hanım, önündeki kâğıt tomarlarının arasında harıl harıl bir şeyler arıyordu. Bu uğraş içinde sunucuya teşekkür etmeyi unutarak sürdürdü sözünü:

«Kendi görüşlerinizi söyleyin diyorsunuz ama, hazır burada yakalamışken önce Umur Beyin hakkından gelmeliyim. İşte burada! Eskiden yazdığı bir yazıda bakın, siyasal durumu nasıl kötülüyor. Bunları ben çok iyi bilirim. Bunların siyasal durum dedikleri rejimdir. Bunlar rejimi kötülerler. Rejim düşmanıdır bunlar. Şimdi kalkmış siyasal durum iyi diyecek öyle mi! Yalan söylüyor efendim, yalan! Maksadı başka, maksadını burada açıkça söylesin.»

Sunucu Sunullah Bey:

«Sözünüzü kesmek istemem ama, bir saptama yapmak zorundayım,» dedi. Sayın Umur Be-

ye daha söz vermedim, hiçbir şey konuşmadı, nasıl yalan söylüyor dersiniz. Rica ederim, sözünüzü kesmeden buyurun.»

Bu arada Umur Bey de söze karıştı:

«Hiç umurumda değil» dedi. «Sayın sunucu Sunullah Bey, bırakın Safinaz Hanım istediğini söylesin, hiç umurumda değil.»

Safinaz Hanım:

«Elbet söyleyeceğim» diye hiddetle sürdürdü sözünü. «Umur Beyin halkı öteden beri umursamazlığa yöneltmeye çalıştığını burada kanıtlamak zorundayım.»

Sunucu Sunullah:

«Böyle bir zorunluk yok» diyecek oldu, Safinaz Hanım bırakmadı:

«Yoksa yok!. Ben söyliyeceğim.»

«Buyurun öyleyse. Ben sözünüzü kesmiş olmıyayım. Aslında ben bir sunucu olarak söz kesmekten hiç hoşlanmam. Gençliğimde annem benden habersiz bir kıza söz kesmişti de nişan yüzüğünü geri çevirmiştim. Neyse, ben sizin sözünüzü kesmiş olmıyayım, siz buyurun Safinaz Hanım, ama lütfen kısa olsun.»

«Ne diyeceğimi unutturacaktınız neredeyse Sunullah Bey... Evet, Umur Beyin halkı nasıl umursamazlığa kışkırttığını ortaya koymak istiyorum. Bakın, bir yazısında ne diyor: Bir elinde cımbız, bir elinde ayna, umurunda mı dünya!..»

«Sözünüzü kesmiş olmıyayım ama, Devlet Televizyonu olarak bir yanlışı düzeltmek durumundayım. Bu okuduğunuz bir yazı değil, bir şiirdir. Üstelik Umur Beyin değil, şair Orhan Veli'nindir.

Safinaz Hanım bozulmakla kızmak arasında:

«Siz bir sunucu olarak tarafsızlığınızı ve ağ-

zınızı bozmayın! Karşılık verecekse Umur Bey versin» dedi.

Sunucu Sunullah Bey, Umur Beye döndü:

«Siz ne dersiniz Umur Bey?»

«Bunlar benim umurumda bile değil. Umurumda olan ve asıl önemlisi bugünkü düzendir. Bu düzen değişmedikçe hiç bir şey umurumda değildir.»

Safinaz Hanım mal bulmuş mağribi gibi atıldı:

«İşte yakalandı! Yakalandı! Kendi ağzıyla yakalandı. Bu düzeni yıkmak istediklerini ağzıyla söylüyor. Halkı umursamazlığa yöneltip sonra istedikleri gibi rejimi yıkacaklar. Rejim düşmanı bunlar! Ağzıyla söylüyor...»

Sunucu Sunullah yine araya girdi:

«Rica ederim Safinaz Hanım, elbet ağzıyla söyleyecek, başka yeriyle söyleyecek değil ya!..»

«Siz onun avukatı mısınız, sunucu musunuz Sunullah Bey!»

«Allah nasip ederse ve siz izin verirseniz sunuculuk yapacağım ama, sözünüzü kesmiş olmadan şunu belirteyim ki, burada devlet televizyonu olarak gerçekleri saptıran sözler söyletemeyiz. Bir insanın ağzıyla konuşacağı gerçeği üzerinde kuşku uyandırıcı sözler söylüyorsunuz. Bu bakımdan Umur Beyin ağzıyla konuştuğu gerçeğinin altını çizmek istedim. Sonra başka bir nokta daha var. Aslında bunu açık oturumun başında yapmayı düşünmüştüm ama, hadi belki gerek kalmaz diye vazgeçmiştim. Oysa şimdi bu uyarıyı yapmak zorunluğu doğmuş bulunuyor.

Biliyorsunuz bu tür açık oturumlarda konuşmacıların birbirlerine kişisel eleştirilerde bulun-

maları doğru değildir. Biz bu açık oturumları ülke sorunlarını tartışmak, seyircilerimizi aydınlatmak amacıyla düzenliyoruz. Nitekim bir seyircimizden gelen bir mektubu burada okumak isterim.»

Sunucu Sunullah Bey cebinden çıkardığı bir mektubu okumaya başladı:

«Düzenlediğiniz açık oturumlarda konuşmacıların birbirlerine çatmaları çok ayıp oluyor. Evde televizyonu çoluk çocuk da izliyor, yavrularımızın terbiyesinin bozulmasından ve şiddete sürüklenmelerinden endişe ediyoruz. Konuşmacılar birbirlerine çatacaklarına ülke sorunlarını konuşsalar daha iyi olur. Bizden hatırlatması. Gözlerinizden öper, hepinize selam ederiz. Kestane kebap acele cevap.»

«Görüyorsunuz» dedi sunucu Sunullah Bey. «Seyircilerimiz de aynı şeyi düşünüyor.»

Safinaz Teyze oturduğu koltukta ayağını altından çıkarıp yere sarkıtırken, futbolcusunu destekleyen taraftar gibi coşkuyla bağırdı:

«Kız söylesene, bu mektup düzmece diye söyle kız!. Daha oturum yeni başladı. Bu kadarcık zamanda telgraf bile gelmez, o mektup nerden geliyormuş. Sen bir aydan önce mektubun yerine vardığını gördün mü hiç? Hadi söyle adaşım, yutma bu dolmayı!»

Bu arada Umur Bey parmağını kaldırarak söz istedi:

«Ama benim bu mektuptan önce kazanılmış hakkım var. Safinaz Hanım bana sataştığı için yanıt hakkımı kullanmak istiyorum.»

«Elbet» dedi sunucu. «Sizin yanıt verme hakkınız var, ben sözünüzü kesmeden siz buyurun

konuşun ama, kısa ve güzel olsun. Şöyle oturaklı biçimde sayın konuşmacının ağzının payını veriniz.»

Son cümleyi sunucu Sunullah Bey elbet içinden söyledi ve bu kez Umur Bey Safinaz Hanıma verip veriştirdi.

«Bizim umurumuzda olmamakla beraber biz elbet bu rejimi eleştirmişizdir ve bundan onur duyarız. Ya Safinaz Hanım ne yapmıştır? O hiç rejimden sözetmez yazılarında, hep halkı uyutur. Hep siyasal durumun iyi olduğunu söyler. Çünkü bu siyasal durum para babalarının işine gelir. Safinaz Hanım rejimi eleştiren bir yazısını göstersin, ben bu masanın üstüne çıkıp horoz gibi öterim.»

Safinaz Hanım hırsla dudaklarını ısırıp avurtlarını emerek önündeki dosyaların, kâğıt tomarlarının içine gömüldü, sonunda bir yazı bulup çıkardı:

«Şunu okumak isterim Umur Beye» dedi ve okudu:

«Rejim çok tehlikeli ve kötüdür. Zayıflamak için insan aşırı rejim yaparsa sinir hastalığına yakalanabilir.»

Safinaz Hanım, Umur Beye elindeki yazıyı uzatarak:

«İşte rejim aleyhindeki yazım... Haydi çıkın masanın üstüne de horoz gibi ötün bakalım...» dedi ve nanik yaparcasına dilini çıkardı.

Sunucu Sunullah Bey:

«Hişt, ne yapıyorsunuz!» dedi. **«Söz kesmeyi hiç sevmem ama, aranıza girmek zorundayım. Biz burada eşek başı değiliz yani. Benden habersiz birbirinize bir şey veremezsiniz. Üstelik biz sayın**

konuşmacıların birbirlerine söz atmasını önlemeye çalışırken siz kalkmış birbirinize öteberi veriyor ve dil atmaya bakıyorsunuz. Verin bakayım onu bana!.»

Sunucu Sunullah Bey Safinaz Hanımın elindeki kâğıdı alırken Safinaz Hanım direniyordu:

«Ama Sunullah Beyciğim, Umur Bey sözünü yerine getirsin, çıkıp horoz gibi ötsün bakalım. Ben bu bahsi kazandım, hiç anlamam ve Umur Bey horoz gibi ötmedikçe şuradan şuraya gitmem.»

Umur Bey bu arada:

«Ötmesine öterim efendim, benim umurumda değil, diyordu ama, sunucu Sunullah Bey Tarzan gibi güç durumda kalmıştı:

«Aman efendim» diyordu. **«Burası tavuk çiftliği değil, Devlet Televizyonu... Devlet adamlarından başka kimseyi burada öttüremeyiz.»**

Sunucu Sunullah Bey, üçüncü konuşmacı olarak uslu uslu sırasını bekleyen Halim Selim Beye telaşla dönerek:

«Sayın Halim Selim Bey, sözü size veriyorum» dedi. **«Hemen konuşmaya başlayın ve şöyle halim selim bir konuşma yaparak öteki konuşmacılarımıza örnek olun. Sözünüzü kesmiş olmıyayım ama, sorumu size de yinelemek istiyorum: Son siyasal gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?»**

Tarafsız kişiliği ve tatlı diliyle bir **«denge unsuru»** olarak tanınan Halim Selim Bey tonton bir tavırla başladı konuşmaya:

«Vallahi sunucu Sunullah Bey kardeşim, önce şunu söyliyeyim, beni öyle bir yere oturtmuşsunuz ki, iki sayın konuşmacının salvoları ara-

sında kafama bir şey yemediğime şükrediyorum. Ülkedeki siyasal gelişmelere gelince, ben bunu bir futbol maçına benzetiyorum. Hiç unutmam, bir maçta, rahmetli Şükrü, ünlü sağ açık Şükrü, topu kendi kale çizgisinden almış, sağdan taç çizgisi üzerinden ta öbür kaleye kadar herkesi ardına takıp gitmişti. Sonra tam korner noktasının üzerinden bir orta yapmıştı. Aman efendim, ne ortaydı o!..»

Halim Selim Bey ağzından bal akarcasına futbol maçını baştan sona bir güzel anlattı:

«Şimdi solaçık rahmetli Şükrü'nün o nefis gollerinden sonra bugünkü siyasal gelişmelere bir göz atmak istiyorum» dediği sırada sunucu Sunullah Bey araya girdi:

«Ben konuşmaları sınırlamayı ve söz kesmeyi hiç sevmem ama, üzülerek söylemek zorundayım ki, zamanınız doldu. Belki ikinci turda size yeniden söz verdiğimde bu konuyu sürdürürsünüz. Şimdi ikinci tur konuşmalara geçiyorum. Evet Umur Bey, bu kez sizden başlayacağım. Söyleyin bakalım, ülkenin içinde bulunduğu siyasal bunalımdan çıkış yolları sizce nelerdir?»

«Sözümü kesmiyecekseniz söyleyeyim.»

«Elbet efendim, buyurun. Ben hiç söz kesmem. Yalnız sayın konuşmacılara sataşmadan konuşmanızı rica edeceğim.»

«İyi ki hatırlattınız, sayın konuşmacıların her ikisine de sataşmam gerekiyor.»

«Aman!» dedi sunucu. «Gene niçin sataşacaksınız. Seyirciler bizi ayıplıyor. Bakın mektubu da okuduk. Konuşmacıların birbirlerine sataşmalarını ayıplıyorlar.»

«Ne yapalım ayıplıyorlarsa! Beğenmeyen te-

levizyonunu kapatsın. Biz burada sataşıyoruz bir kere. Bana sataşırlarken iyi miydi. Şimdi ben de yanıt hakkımı kullanacağım. Bir kere Halim Selim Beyin sözünü ettiği Şükrü sağ açıkta değil, sol açıkta oynardı. Öncelikle bu tarihsel yanılgıyı düzeltmek zorundayım. Sonra hemen şunu belirteyim, Halim Selim Bey gibiler sol açıkların gollerini görmezliğe gelerek ülkede solu yok saymaya kalkışıyorlar ama, bunda başarıya ulaşamayacaklardır. Sol vardır, var olacaktır ve kurtuluş soldadır.»

«Susturun şunu, inecek var!..» diye bağıran Safinaz Teyze, kendini coşku içinde bir anda koltuktan yere inmiş buldu.

Aynı anda açık oturumdaki adaşı Safinaz Hanım da bağırıyordu:

«Susturun şunu, konuşacak var! Görmüyor musunuz Sunullah Bey! Burada rejim düşmanlığı yapılıyor açıkça. Buna izin veremeyiz. Biz konuşacağız. Konuşacağız ve anlatacağız ki, bunların derdi solculuktur ve solculukta iş yoktur.»

Umur Bey bu sözü bayağı umursamışçasına:

«Kim demiş iş yok?» diye atıldı.

«Ben demişim» diye nokta koymadan sözünü sürdüren Safinaz Hanım tempo tutarcasına saymaya koyuldu:

«Vietnam'dan, ne haber!. Kamboçya'dan, ne haber!. Tanzanya'dan, ne haber?..»

Umur Bey de aynı tempoyla saymaya başladı:

«İspanya'dan, ne haber! Filipinler'den, ne haber!. Amerika'dan, ne haber!..»

İkisinin ortasında oturan 3. konuşmacı Halim Selim Bey tempoya uymuş, oturduğu yerde:

«Oh! Oh!» diyerek omuzlarını bir o yana bir bu yana oynatıyordu.

Sunucu Sunullah Bey'in durumu bu kez Tarzan'dan da kötüydu, hatta «Bez getir, aman tez getir» diyen Cafer'den de kötüydü.

«Sayın konuşmacılar!. Sayın konuşmacılar!. Sayın konuşmacılar!» diye aynı tempoya uymuş, yineleyip duruyordu.

Bir yanda Safinaz Hanım tempoyla sayıyordu:

«Macaristan'dan, ne haber!. Çekoslovakya'dan, ne haber? Rusya'dan, ne haber!...»

Öte yanda Umur Bey aynı tempoyla sıralıyordu:

«Nikaragua'dan, ne haber! Galatasaray'dan, ne haber!.»

İkisinin ortasında da Halim Selim Bey şıkır şıkır oynamaya başlamıştı:

«İsveç, Norveç, Danimarka!... Belçika, Felemenk, Hollanda!..»

Sunucu Sunullah Bey ise bu coşkulu tempoyu bozmaya çabalıyordu:

«Sayın konuşmacılar! Sayın konuşmacılar!. Sayın konuşmacılaaaaar!... Sözünüzü kesmek, ahenginizi bozmak istemem ama, burada bir saptama yapmak zorundayım. Açık oturumun amacı dışına çıkıyoruz gibi geliyor bana. Yabancı ülkelerden bize ne, biz buraya ülkemizin içinde bulunduğu siyasal durumun bir değerlendirmesini yapmak ve sizlerin bu konudaki görüşlerinizi yansıtmak için toplanmış bulunuyoruz. Ülkemizin içinde bulunduğu siyasal bunalımdan çıkması için neler önerirsiniz? Bunları konuşmak için bu açık oturumu düzenledik. Örneğin siz Safinaz Hanım, bu konuda bir öneriniz varsa, buyurun konuşun, sözünüzü kesmiş olmıyayım.»

«Var elbet! Bana göre seçim yasasında bir değişiklik yapıp bu rejim düşmanlarının sesini kesmenin yolunu bulmalı. Dar bölge sistemi geniş gölge usulüne göre uygulanıp kısmî oyların yüzde beşinin iki katından bir eksiğini alanlar arasında İsviçre'de uygulanan dont sisteminde olduğu gibi çapraz bir sıralamaya gidilmelidir.»

«Yani siz sorunların çözülmesi için dar bölge sistemini mi, geniş gölge sistemini mi istiyorsunuz?»

«Ben de bilmiyorum ne istediğimi, konuşuyorum iste! Hani söz kesmiyecektiniz?»

«Kızmayın Safinaz Hanım! Ben söz kesmekten hiç hoşlanmam. Ama siz de sinirlenmeyin. Bakın Halim Selim Bey ne güzel tatlı tatlı konuştu. Siz de öyle konuşsanıza.»

«Hadi öyleyse, size bir fıkra anlatayım da işi tatlıya bağlayalım. Ünlü devlet adamı İdi Amin'e sormuşlar, hükümetle bikini arasında ne benzerlik vardır diye. Düşmeleri, demiş, içinde olanlardan başka herkes bunların düşmesini bekler.»

Sunucu Sunullah Bey bir yandan gülerken bir yandan da:

«Güzel ama» dedi, «Safinaz Hanım, size yakışır mı bu?»

Bu kez Halim Selim Bey bir saplama yaptı:

«Yakışır elbet. Güzele ne yakışmaz ki...»

«Şimdi aynı soruyu size soruyorum» dedi sunucu Sunullah Bey. «Söyleyin bakalım Halim Selim Bey, ülkenin bunalımdan kurtulması için sizin görüşleriniz nedir?»

«Vallahi Sunullah Bey kardeşim, ben işin kestirmesini söyliyeyim mi?.. Ülkede ne kadar bokluk varsa, bunlar hep çokluktan oluyor. Onun

için bu partileri azaltmak gerek. İki otobüs dolusu adamın oyunu alan partiye ne gerek var. Bu iki otobüs kadar oy alan partileri kapatıp bir daha seçime meçime sokmayacaksın.»

«Yani siz otobüs sistemini öneriyorsunuz?»

«Evet!.. Ama otobüste de ısrar etmiyorum, vapur sistemi de olabilir.»

«Sözünüzü kesmiş gibi olmayayım ama, burada bir saplama yapmak istiyorum. Yani iki vapur dolusu oy alamayan partiler kapatılsın diyorsunuz, değil mi?»

«Evet.»

«Çok teşekkür ederim. Siz ne diyorsunuz bu konuda Umur Bey?»

«Bunlar benim umurumda değil. Çünkü henüz bizim parti kurulmadı. Ama mutlaka bir şey dememi istiyorsanız, tombala derim.»

«Demek siz de tombala sistemini öneriyorsunuz. Sözünüzü kesmek istemezdim ama, zamanımız doldu, karşıda kırmızı ışık yanıp duruyor. Açık oturumu kapatmak zorundayım.»

Yere bağdaş kurup sırtını koltuğa dayamış Tepecikli Safinaz Teyze:

«Aman kapat yavrum, kapat!» dedi.

Sunucu Sunullah Bey yüzünü sayın izleyicilere dönerek:

«Evet sayın izleyiciler» dedi. «Bu geceki açık oturumumuz burada sona eriyor. İzlediğiniz gibi sayın konuşmacılar farklı görüşleri savundular. Karşılıklı sataşmaları belki yine ayıpladınız ama, bunlar bu açık oturumların tuzu biberidir. Aslında sayın konuşmacılarımız ülke sorunlarının çözümü yolunda çok değerli katkılarda bulundu-

lar. Kendilerine sizin adınıza ayrı ayrı teşekkür ediyorum.»

Safinaz Teyze dizinin üstünde doğrulurken:

«Sen kendi adına konuş. Bizim teşekkürü de böyle bol bol harcama» dedi, sonra damadına döndü:

«Ah damat!» dedi. **«Ben okusaymışım bunların hepsinin pabucunu eline verirdim.»**

«Aman, iyi ki okumamışsın» diye yanıtladı Safinaz Teyzenin damadı. **«Bu okumuşlar bize fazla bile geliyor. Bir de sen çözüm yolu göstermeye kalkacaktın, o zaman hepten arap saçına dönecekti işler.»**

Safinaz Teyze sesini yükselterek:

«Damaaat! Sözünü kesmek istemem ama, sonra da karışmam haaa!» dedi ve odadan çıkıp:

«Aman, bu açık oturumu kaçırmıyayım derken az kalsın altıma kaçıracaktım» diye söylene söylene tuvalete seğirtti.

NAİL GÜRELİ

BİLİMSEL LOKUM

Gazeteciler Cemiyeti 1978 - 1979 yarışmasında MİZAH 1. ÖDÜLÜ'nü kazanan Nail Güreli'nin gülmece öyküleri

○

İKİNCİ BASI ÇIKTI

○

Başlıca kitapçılarda 30 lira
GENEL DAĞITIM: HÜR YAYIN, P.K. 1183, İST.

Bulamayanlar «GÜR YAYINLARI, P.K. 621 İstanbul» adresine posta havalesiyle 35 lira yollarlarsa kitapları taahhütlü olarak gönderilir. Havale kâğıdının arkasına adresinizi ve «Bilimsel Lokum» notunu yazmayı unutmayınız.

KİTAPTA GÜVENCE GÜR yayınları OKUMADA RAHATLIK

HER GEÇEN GÜN DEĞERİ ARTAN BİR KİTAP
SON YILLARIN EN ÖNEMLİ BELGESELİ

İKİ 1 MAYIS

NAİL GÜRELİ

○

1 Mayıslar her zaman olaydır
1 Mayıslar unutulmamalıdır

○

Otuzdört kişinin yaşamını yitirdiği 1 Mayıs 1977 kıyımı öncesi ve sonrasının yıldan yıla önem kazanan tarihsel belgeleri

○

1 Mayıs düşüncesini ve tartışmasını unutmamak için... Geçmiş 1 Mayıs'ları daha iyi bilmek, gelecek 1 Mayıs'ları daha iyi değerlendirmek için... Kitaplığınızda bulunması zorunlu olan 336 sayfalık bir temel yapıt...

○

Başlıca kitapçılarda 70 lira

Bulamayanlar **«GÜR YAYINLARI, P.K. 621 İstanbul»** adresine posta havalesiyle 35 lira yollarlarsa kitapları taahhütlü olarak gönderilir. Havale kâğıdının arkasına adresinizi ve «1 Mayıs» notunu yazmayı unutmayınız.

KİTAPTA GÜVENCE GÜR yayınları OKUMADA RAHATLIK

EVDE KALMIŞ KIZLAR

Gazeteci **NAİL GÜRELİ**'nin meslek yaşamında çeşitli ödüller kazanan röportajlarından seçmeleri toplayan bu kitapta çeyrek yüzyılın ilginç olaylarını ve tiplerini ilgiyle, severek okuyacaksınız.

○

Kitapçılarda tükendi. «**GÜR YAYINLARI, P.K. 621 İstanbul**» adresine posta havalesiyle 35 lira yollarlarsa kitapları taahhütlü olarak gönderilir. Havale kâğıdının arkasına adresinizi ve «E. K. Kızlar» notunu yazmayı unutmayınız.

KİTAPTA GÜVENCE **GÜR** yayınları OKUMADA RAHATLIK

GÜR YAYINLARI

Yeni Bir Hizmet Sunuyor : BAŞVURU DİZİSİ

İLK KİTAP PEK YAKINDA ÇIKIYOR

CİNSEL MUTLULUK

Seks konusunda Türkiye'de yapılan ilginç araştırmalar

○

Cinsel yaşam konusunda ciddi ve güvenilir bilgiler veren yararlı bir kitap

Bilim adamlarının görüşlerine dayanarak cinsel sorunlara çözümler getiren sağlam bir rehber

Cinsel mutluluğunuzu sağlayacak temel bir başvuru kitabı

○

Başlıca Kitapçılarda 50 lira

GENEL DAĞITIM : HÜR YAYIN, P.K. 1183, İST.

Kişisel istekler için **GÜR YAYINLARI, P.K. 621 İstanbul»** adresine posta havalesiyle 35 lira yollarlarsa kitapları taahhütlü olarak gönderilir. Havale kâğıdının arkasına adresinizi ve «C. Mutluluk» notunu yazmayı unutmayınız.

KİTAPTA GÜVENCE GÜR yayınları OKUMADA RAHATLIK

Günümüzde

KİTAPLAR

dergisi

Yöneten :
TARIK DURSUN K.

Her ay Türkiye'de
ve dünyada yayınlanan
her türdeki kitapları
tanıtan, eleştiren ve yorumlayan
tek dergi

80 sayfa 30 Lira
Abone : Yıllık, 350; Altı aylık, 175 lira

● Cağaloğlu, Nuruosmaniye Cad.
Özaydın Han, kat: 4, İstanbul ●

İÇİNDEKİLER

Sunu 5

Orta Sağcıların Otobüsü 7

Orta Solcuların Otobüsü ... 17

Tarafsız Gözlemci 27

Kuyu 33

Halkın Kıyıları 42

Seçim Yağı 54

Politikanın İnceliği 58

Seçime Bir İki 73

Başbakan Olacak Adam 77

Babaların Babası Şam Babası 86

Düştü Düştü Ne Düştü? 95

Tarihe Işık Tutuyoruz 100

Bakan'ın Bilmem Nesi 105

Açık Oturum 109

seçim otobüsü

GÜR YAYINLARI Gülmece Dizisinin bu ikinci kitabında, Gazeteciler Cemiyeti 1978-1979 Mizah Yarışması birincisi ve **BİLİMSEL LOKUM** kitabının yazarı Gazeteci **NAİL GÜRELİ**'nin gülmece öyküleri yer alıyor.

BİLİMSEL LOKUMile geniş ilgi toplayan ve gülmece yazımına yeni bir soluk getiren Nail Güreli'nin bu yeni kitabı **SEÇİM OTOBÜSÜ**'nde daha çok seçim ve politikacı ekseninde siyasal gülmeceler ağır basıyor.

Gülerek ve düşünerek okuyacağınız öykülerde, güncel olayların gelecek günlere kalıcı gülmecesini bulacaksınız. Okurken yaşayacak, sonunda rahatlayacaksınız.

40 Lira